



**REPUBLIKA HRVATSKA**

**AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA**

**10000 ZAGREB, Radnička cesta 39**

***IZVJEŠĆE O RADU  
AGENCIJE ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA  
ZA 2020. GODINU***



KLASA: 023-01/21-05/01  
URBROJ: 387-02-21-01

*Zagreb, rujan 2021.*



## **SADRŽAJ**

|                                                                                                                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| SADRŽAJ .....                                                                                                                                                   | 2  |
| 1. POPIS KRATICA .....                                                                                                                                          | 4  |
| 2. UVOD .....                                                                                                                                                   | 5  |
| 3. USTROJSTVO AGENCIJE .....                                                                                                                                    | 6  |
| 4. DJELATNOST AGENCIJE .....                                                                                                                                    | 9  |
| 5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE .....                                                                                                                             | 10 |
| 6. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTI KOD UPRAVITELJA<br>INFRASTRUKTURE .....                                                                                | 17 |
| 7. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOSTI KOD ŽELJEZNIČKIH<br>PRIJEVOZNIKA .....                                                                                 | 19 |
| 8. NADZOR SUBJEKATA NADLEŽNIH ZA ODRŽAVANJE (ECM).....                                                                                                          | 21 |
| 9. IZVJEŠĆE O FINACIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE .....                                                                                                             | 23 |
| 10. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ                                                                                                | 29 |
| 10.1 Izvješće o sigurnosti – zakonska osnova .....                                                                                                              | 29 |
| 10.2 Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja .....                                                                                                           | 31 |
| 10.3 Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja.....                                                                                                            | 33 |
| 10.4 Ostali relevantni pokazatelji koji se odnose na sigurnost.....                                                                                             | 35 |
| 10.5 Podaci o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju<br>željezničkom infrastrukturom, koji su značajni za sigurnost ..... | 37 |
| 10.6 Primjena zajedničkih sigurnosnih metoda (Primjena uredbi Komisije: (EU) 1078/2012 i<br>(EU) 402/2013) .....                                                | 38 |
| 10.7 Zaključna ocjena stanja sigurnosti.....                                                                                                                    | 39 |
| 11. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE.....                                                                                                                            | 40 |
| 11.1 Postupanje i rješavanje upravnih stvari .....                                                                                                              | 40 |
| 11.2 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije .....                                                                                                | 41 |
| 11.2.1 Izrada novih vodiča na temelju zakonodavstva 4. željezničkog paketa i novih Internet<br>stranica Agencije (www.asz.hr) .....                             | 41 |
| 12. SURADNJA S EUROPSKOM AGENCIJOM ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA<br>NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR I IZVAN EUROPSKE UNIJE .....                                       | 42 |
| 12.1 Sklapanje sporazuma o suradnji s ERA-om (Cooperation Agreement).....                                                                                       | 42 |
| 12.2 Nadzor (audit) ERA-e kod Agencije u 2020. godini (NSA Monitoring – NSA Croatia).....                                                                       | 43 |
| 13. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE<br>HRVATSKE.....                                                                                | 44 |
| 13.1 Izvješće o COVID-19 pandemiji vezano za organizaciju rada Agencije (suradnja s MMPI)<br>.....                                                              | 44 |
| 13.2 Suradnja s AIN-om i HAKOM-om .....                                                                                                                         | 45 |
| 13.3 Suradnja s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom .....                                                                                                          | 45 |
| 14. JAVNOST RADA AGENCIJE.....                                                                                                                                  | 46 |



|      |                                                                              |    |
|------|------------------------------------------------------------------------------|----|
| 15.  | PROMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA .....                                           | 47 |
| 16.  | STRATEGIJA NADZORA ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA.....                                 | 57 |
| 16.1 | Nadzor koji se temelji na procjeni rizika .....                              | 57 |
| 16.2 | Planiranje inspekcijskog nadzora .....                                       | 59 |
| 16.3 | Koordinacija sa susjednim NSA-ima i ERA-om u pogledu nadzora .....           | 60 |
| 16.4 | Ocjena najznačajnijih rizika i prioriteta nadzora željezničkog sustava ..... | 61 |
| 17.  | ZAKLJUČAK .....                                                              | 65 |

## **Popis slika**

|                                                                                                                                             |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije .....                                                                                           | 6  |
| Slika 2 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2015.-2020. – ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti (prema Tablici 7) ..... | 32 |
| Slika 3 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2015.-2020. – ozbiljne nesreće i nesreće (prema Tablici 7) .....            | 33 |
| Slika 4 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2015.-2020. godine (sukladno ERA metodologiji) .....                     | 34 |
| Slika 5 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2013. do 2020. godine (prema Tablici 11) .....                              | 36 |

## **Popis tablica**

|                                                                                                                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Tablica 1 – Sistematizacija i popunjenost radnih mjesta u Agenciji u 2020. godini .....                                                                            | 7  |
| Tablica 2 – Pregled inspekcijskih pregleda - nadzora za 2020. godinu .....                                                                                         | 15 |
| Tablica 3 – Financijski plan za 2020. godinu.....                                                                                                                  | 24 |
| Tablica 4 – Pregled izvršenja Financijskog plana u 2020. godini .....                                                                                              | 24 |
| Tablica 5 – Strateški plan 2020.; Posebni cilj 1.4. Razvijen sustav kopnenog prometa te kvalitetan nadzor cestovnog prometa, cestovne infrastrukture i žičara..... | 27 |
| Tablica 6 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2020. godini i uzroci nastanka istih .....                                                                             | 31 |
| Tablica 7 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja u periodu od 2015. do 2020. – izvanredni događaji .....                                                    | 32 |
| Tablica 8 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2020. ....                                                                       | 33 |
| Tablica 9 – Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2015.-2020. godine (sukladno ERA metodologiji) .....                              | 34 |
| Tablica 10 – Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2020.) .....                                                                                            | 35 |
| Tablica 11 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2013. do 2020. godine.....                                                                         | 36 |
| Tablica 12 – Broj i struktura rješanih predmeta u 2020. godini.....                                                                                                | 40 |
| Tablica 13 - Razlike između starog i novog Zakona tj. razlike između „novih“ i „starih“ agencijskih aktivnosti i postupaka.....                                    | 47 |

## 1. POPIS KRATICA

|       |                                                                                                                                                        |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4RWP  | 4. željeznički paket (engl. 4 <sup>th</sup> Railway Package)                                                                                           |
| APS   | Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (engl. Authorisation to place in service)                                                         |
| AsBo  | Tijelo za procjenu (engl. Assessment Body)                                                                                                             |
| BoA   | Odbor za žalbe (engl. Board of Appeal)                                                                                                                 |
| CSI   | Zajednički sigurnosni pokazatelji (engl. Common Safety Indicators)                                                                                     |
| CSM   | Zajedničke sigurnosne metode (engl. Common Safety Methods)                                                                                             |
| CA    | Ugovor o suradnji ERA i NSA u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Cooperation Agreement)                                          |
| DeBo  | Imenovano tijelo (engl. Designated Body)                                                                                                               |
| ECM   | Subjekt nadležan za održavanje (engl. Entity in Charge of Maintenance)                                                                                 |
| EC    | Europska Komisija (engl. European Commission)                                                                                                          |
| ECVVR | Europski centralizirani registar vozila (engl. European Centralised Virtual Vehicle Register)                                                          |
| EU    | Europska Unija (engl. European Union)                                                                                                                  |
| ERA   | Agencija Europske unije za željeznice (engl. European Union Agency for Railways)                                                                       |
| ERATV | Europski registar tipova vozila (engl. European Register of Authorised Types of Vehicles)                                                              |
| ERTMS | Europski sustav upravljanja i nadzora vlakova (engl. European Railway Traffic Management System)                                                       |
| IM    | Upravitelj infrastrukture (engl. Infrastructure Manager)                                                                                               |
| NoBo  | Prijavljeno tijelo (engl. Notified Body)                                                                                                               |
| NRV   | Nacionalne referentne vrijednosti (engl. National Reference Values)                                                                                    |
| NSA   | Nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (engl. National Safety Authority)                                                                              |
| OC    | Organizacijska sposobnost (engl. Organisational Capability)                                                                                            |
| OSS   | Jedinstvena pristupna točka (engl. One Stop Shop)                                                                                                      |
| PoE   | Tim stručnjaka u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Pool of Experts)                                                             |
| QMS   | Sustav upravljanja kvalitetom (engl. Quality Management System)                                                                                        |
| RID   | Pravila vezana za međunarodni prijevoz opasnih tereta željeznicom (engl. Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail) |
| RU    | Željeznički prijevoznik (engl. Railway Undertaking)                                                                                                    |
| SCA   | Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (engl. Safety certification/safety authorisation)                                                                     |
| SMS   | Sustav upravljanja sigurnošću (engl. Safety Management System)                                                                                         |
| SSC   | Jedinstvena sigurnosna potvrda (engl. Single Safety Certificate)                                                                                       |
| SUP   | Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (engl. Supervision of safety performance)                                                                       |
| TAP   | Telematske aplikacije za putnički prijevoz (engl. Telematics applications for passenger service)                                                       |
| TAF   | Telematske aplikacije za teretni prijevoz (engl. Telematics applications for freight service)                                                          |
| TSI   | Tehnička specifikacija za interoperabilnost (engl. Technical specification for interoperability)                                                       |
| VA    | Odobrenje za puštanje vozila (tipa) u uporabu (engl. Vehicle (type) Authorisation)                                                                     |
| ŽCP   | Željezničko-cestovni prijelaz                                                                                                                          |

## 2. UVOD

Agencija za sigurnost željezničkog prometa (u daljnjem tekstu: Agencija) je nacionalno nadležno tijelo u smislu zakonodavstva Europske unije o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava Europske unije osnovana kao javna ustanova sa sjedištem u Zagrebu kojoj je u izvještajnom razdoblju, sukladno Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17; u daljnjem tekstu: Zakon), Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 63/2020; u daljnjem tekstu: Zakon) i Zakonu o ustanovama ("Narodne novine", br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 i 127/19), povjerena zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada). Agencija obavlja svoje aktivnosti na temelju javne ovlasti kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja i druge poslove koji su u skladu s propisima donesenim na temelju nacionalnih zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna Vladi svake kalendarske godine podnijeti izvješće o svom radu u prethodnoj godini uključujući i financijsko izvješće. Slijedom toga, Agencija podnosi izvješće za 2020. godinu koje sadržajno obuhvaća djelatnost i ustrojstvo Agencije, izvješće o financijskom poslovanju Agencije, informacije o stanju sigurnosti i sigurnosnim pokazateljima željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, bitne promjene hrvatskog i EU zakonodavstva koje se odnose na sigurnost željezničkog sustava, pregled aktivnosti Agencije prema području nadležnosti, rad inspektora i aktivnosti nadzora, pregleda i audita sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i subjekata nadležnih za održavanje, informacije o suradnji Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost drugih zemalja članica Europske unije, informacije o suradnji s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA), informacije o ostvarivanju načela javnosti rada Agencije, informacije o uvođenju 4. željezničkog paketa i izmjenama u EU zakonodavstvu te načela i razvoj nacionalne strategije nadzora sigurnosti željezničkog sustava.

Uvodno je potrebno istaknuti da je 2020. godina bila posebna, stresna i izazovna kao niti jedna do sada od osnivanja Agencije s obzirom na značajne promjene koje su se događale u njezinom okruženju. Nenadane pojave svjetske pandemije COVID-19 u ožujku prošle godine, potresa koji se dogodio u Zagrebu koncem ožujka te potresa u Petrinji krajem prosinca (koji je ponovo zatresao i Zagreb) imale su značajan utjecaj na rad Agencije i sigurnost željezničkog sustava. Pored toga, polovicom šestog mjeseca željeznički sustav je ušao u 4. željeznički paket – skup novih zakonskih promjena (slijedom promjena u EU zakonodavstvu) te je krajem godine obavljen opsežan audit ERA-e nad Agencijom, što su uz sve spomenuto bili dodatni izazovi. Sve ove promjene, bile su na neki način i veliki testovi za Agenciju i cjelokupni željeznički sustav u Republici Hrvatskoj, a njihovi rezultati opisani su u ovom izvješću, zbog čega je ono nešto kompleksnije i opsežnije od dosadašnjih.

Ravnatelj

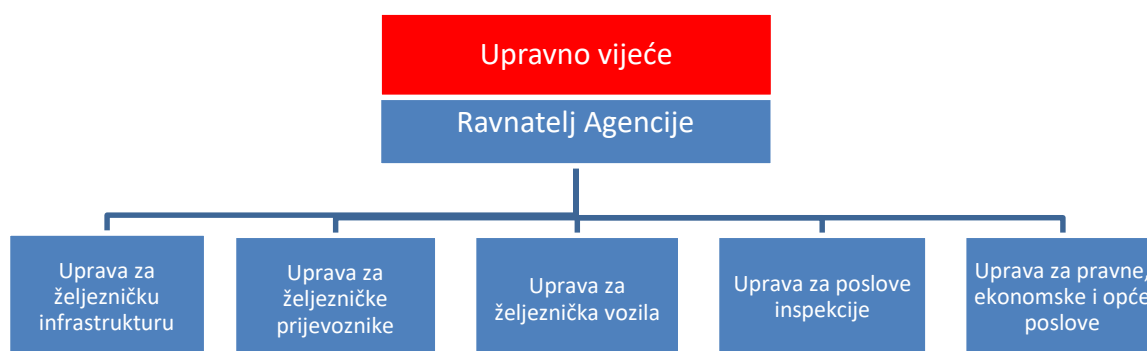
Želimir Delač, dipl. ing. el.

### 3. USTROJSTVO AGENCIJE

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj, i oni za svoj rad odgovaraju Vladi. Agencijom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od predsjednika i četiri člana koje imenuje Vlada nakon provedenog javnog natječaja na vrijeme od pet godina, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Čelnik Agencije je ravnatelj, koji predstavlja i zastupa Agenciju, vodi stručni rad Agencije, organizira rad i poslovanje Agencije te obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije (organizacijska struktura - slika 1). Ravnatelj obavlja svoju dužnost profesionalno kao zaposlenik Agencije, a imenuje ga Vlada na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Uvjeti za imenovanje članova Upravnog vijeća i ravnatelja Agencije propisani su Zakonom.



Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije

Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije uređuju se pitanja značajna za djelatnost, ustroj i rad Agencije, kao što su: unutarnje ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, financiranje, poslovno planiranje i godišnje izvješćavanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

Unutarnje ustrojstvo Agencije, nazivi i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica, organizacija i način rada ustrojstvenih jedinica, nazivi radnih mjesta, broj izvršitelja, opis poslova i potrebnih stručnih uvjeta za njihovo obavljanje uređeno je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Agencije. Postojeća sistematizacija, odnosno potreban broj izvršitelja temelji se na poslovima i ovlastima Agencije propisanim Zakonom te drugim poslovima koje je Agencija obvezna obavljati kao kao javna ustanova.

Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju zaposlenici Agencije, čiji se pravni položaj, uvjeti za zasnivanje radnog odnosa, plaće i druga pitanja u vezi s radnim odnosom uređuju Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije u skladu s propisima kojima se uređuje područje rada i propisima kojima se uređuju plaće u javnim službama.

Na početku i kraju izvještajnog razdoblja broj zaposlenih u Agenciji (uključujući ravnatelja) ostao je isti.

Radi lakšeg pregleda strukture administrativnih kapaciteta Agencije u 2020. godini daje se prikaz u tablici 1.



Tablica 1 – Sistematizacija i popunjenost radnih mjesta u Agenciji u 2020. godini

| NAZIV                                      | STANJE NA 1.1.2020.              |           |             | STANJE NA 31.12.2020.            |           |             |
|--------------------------------------------|----------------------------------|-----------|-------------|----------------------------------|-----------|-------------|
|                                            | Sistematizirani broj izvršitelja | Popunjeno | Razlika +/- | Sistematizirani broj izvršitelja | Popunjeno | Razlika +/- |
| Ravnatelj                                  | 1                                | 1         | 0           | 1                                | 1         | 0           |
| Pomoćnik ravnatelja                        | 3                                | 3         | 0           | 3                                | 3         | 0           |
| Uprava za željezničku infrastrukturu       | 5                                | 2         | -3          | 5                                | 2         | -3          |
| Uprava za željezničke prijevoznike         | 4                                | 1         | -3          | 4                                | 1         | -3          |
| Uprava za željeznička vozila               | 5                                | 3         | -2          | 5                                | 3         | -2          |
| Uprava za poslove inspekcije               | 9                                | 4         | -5          | 9                                | 4         | -5          |
| Uprava za pravne, ekonomske i opće poslove | 4                                | 2         | -2          | 4                                | 2         | -2          |
| <b>UKUPNO</b>                              | <b>31</b>                        | <b>16</b> | <b>-15</b>  | <b>31</b>                        | <b>16</b> | <b>-15</b>  |

Sredstva za obavljanje djelatnosti Agencije osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske koji uključuje sredstva doznačena od ERA-e tako da je postupak zapošljavanja tijekom izvještajnog razdoblja Agencija bila obvezna provoditi u skladu s Odlukom o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama ("Narodne novine", br. 70/16, 50/17, 37/18, 71/18, 91/18 i 33/20) i Odlukom o ograničavanju korištenja sredstava predviđenih državnim proračunom Republike Hrvatske i financijskim planovima izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2020. godinu ("Narodne novine", br. 41/20) kojom je propisano da se za vrijeme važenja te odluke (od 4. travnja 2020. do 31. prosinca 2021. godine) prethodno navedena Odluka neće primjenjivati. Odredbama točke II. Odluke o zabrani novog zapošljavanja službenika i namještenika u javnim službama propisano je kako je zapošljavanje u javnim službama iznimno moguće ako se redovito obavljanje poslova ne može osigurati preraspodjelom između postojećih zaposlenika i ako su ispunjeni uvjeti za primjenu klauzule 2 za 1, odnosno zapošljavanje jednog zaposlenika pod uvjetom da je tijekom prethodnih 12 mjeseci do dana podnošenja zahtjeva za novo zapošljavanje prestao ugovor o radu za dva zaposlenika, neovisno o radnom mjestu na koje su dva

zaposlenika bila raspoređena. Kako uvjeti za primjenu klauzule 2 za 1 nisu bili ispunjeni tako u Agenciji od 1. siječnja do 3. travnja 2020. godine nije bilo novog zapošljavanja.

Točkom IV. i točkom V. Odluke o ograničavanju korištenja sredstava predviđenih državnim proračunom Republike Hrvatske i financijskim planovima izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2020. godinu propisano je kako se od dana stupanja na snagu te Odluke obveznicima zabranjuje novo zapošljavanje te prijem službenika i namještenika na neodređeno i određeno vrijeme bez obzira na izvore financiranja osiguranih rashoda za zaposlene uz isključivu iznimku zapošljavanja u ustanovama u zdravstvu za zdravstveno osoblje uz prethodnu suglasnost ministra financija. Obzirom da se spomenuta iznimka ne odnosi na Agenciju očito je kako i u narednom razdoblju, odnosno od 4. travnja do 31. prosinca 2020. godine nije bilo novog zapošljavanja.

Od Agencije se očekuje postizanje pune funkcionalnosti kroz ispunjavanje organizacijskih pretpostavki za zakonito, pravilno, pravodobno i kvalitetno obavljanje poslova temeljem javne ovlasti koji su joj primjenom relevantnih propisa stavljeni u nadležnost. Kako bi se postigla odgovarajuća kadrovska ekipiranost Agencija prvenstveno mora jačati administrativne kapacitete kroz zapošljavanje stručnjaka, naročito tehničkih struka (elektrotehnička, građevinska, prometna, strojarska i sl.), u protivnom dovodi se u pitanje mogućnost izvršenja zadaća koje su joj povjerene.

Naime, Agenciji je Zakonom povjerena važna zadaća u području sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske, zbog čega su za zaposlenike postavljeni visoki stručni standardi, primjerice: završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prometne/strojarske/elektrotehničke/građevinske/pravne/ekonomske struke; najmanje pet godina radnog iskustva u području željeznice/sustava i podsustava; odlično poznavanje zakonodavstva, kako nacionalnog, tako i Europske unije te međunarodnih sporazuma i ugovora iz područja sigurnosti željezničkog sustava; visoka razina poznavanja stručnog engleskog jezika. Ne dovodeći u pitanje primjenu prethodno navedenih Odluka kojima se zabranjuje zapošljavanje službenika i namještenika u javnim službama, odnosno novo zapošljavanje proračunskim korisnicima državnog proračuna bez obzira na sve izvore financiranja, nesporno je kako osobama koje ispunjavaju opisane stručne uvjete radna mjesta u Agenciji i dalje nisu atraktivna.

Iz svega navedenog proizlazi kako postizanje pune funkcionalnosti Agencije ovisi najvećim dijelom o mogućnosti novog zapošljavanja visokospecijaliziranih stručnjaka tehničkih struka, s odgovarajućim iskustvom u području željezničkog sustava.

#### 4. **DJELATNOST AGENCIJE**

Agenciji, kao jednom od tijela javne vlasti koja su prema članku 5. Zakona nadležna za željeznički sustav, povjerena je zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Agencija na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije. Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svog djelokruga te je organizacijski, pravno i u donošenju odluka neovisna o svakom željezničkom prijevozniku, upravitelju infrastrukture, podnositelju zahtjeva i subjektu koji provodi javnu nabavu vozila i usluga, uključujući dodjelu ugovora za usluge javnog prijevoza putnika željeznicom.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti temeljem javne ovlasti Agencija je, pored Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, primjenjivala odredbe i drugih propisa, a naročito onih kojima se uređuje opći upravni postupak, prekršaji te pravo na pristup informacijama. Pored toga, vezano uz stvarnu nadležnost Agencije, kontinuirano je praćen pravni okvir koji se odnosi na prostorno uređenje i gradnju, energetske učinkovitosti, zaštitu okoliša i prirode, sigurnost prometa na cestama, područje rada i obrazovanja te prijevoz opasnih tvari obzirom da se propisi iz tih područja, pored odredbi Zakona, primjenjuju na gradnju infrastrukturnih podsustava, gradnju željezničke infrastrukture, na pitanja o izvršnim radnicima te prijevozu opasnih tvari željeznicom. Na sva pitanja u vezi s radom Agencije, a koja nisu uređena Zakonom, primjenjivale su se odredbe propisa kojima se uređuju ustanove, kao i propisi o proračunu i proračunskom računovodstvu, sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, fiskalnoj odgovornosti i primjeni fiskalnih pravila, javnoj nabavi, opći propisi o radu i plaćama u javnim službama te drugi propisi koje je Agencija kao javna ustanova/javna služba obvezna primjenjivati. Upravni nadzor nad Agencijom obavljalo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo). Agencija je proračunski korisnik iz nadležnosti Ministarstva koje je tijekom izvještajnog razdoblja obavljalo koordinaciju i nadzor aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Agencije.

Agencija je u 2020. godini obavljala poslove sukladno nadležnostima koje su joj utvrđene Zakonom u članku 8., a koje se odnose na izdavanje potvrda i uvjerenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture, odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava/infrastrukturnih podsustava i stavljanje vozila na tržište i odobrenja za tip vozila/odobrenja pokusnih/probnih pružnih dionica, odobrenja za probni rad prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava, ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje (ECM), izvješća o procjeni sigurnosti kao tijelo za procjenu rizika, dozvola za strojovođe te ovlaštenja za centre za osposobljavanje strojovođa i ispitivače, pružanje potpore ERA-i pri izdavanju jedinstvenih potvrda o sigurnosti, odobrenja za stavljanje vozila na tržište i odobrenja za tip vozila, provođenje nadzora sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture i održavanja strukturnih podsustava, sukladnosti interoperabilnih sastavnih dijelova s osnovnim zahtjevima, osposobljenosti strojovođa, vođenje i/ili nadzor propisanih registara, donošenje obvezujućih uputa iz svoje nadležnosti, praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa te inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je u sklopu svoje djelatnosti provodila i aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnim za sigurnost u ostalim članicama Europske unije u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima kojima su dodijeljene međunarodne trase.

## 5. IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE

Sukladno Godišnjem programu rada i razvoja Agencije za sigurnost željezničkog prometa za 2020. godinu, te planu rada željezničkih inspektora u okviru Uprave za poslove inspekcije, Agencije za sigurnost željezničkog prometa, željeznički inspektori su tijekom 2020. godine kontinuirano poduzimali radnje inspekcijskih nadzora - pregleda, te određivali upravne i prekršajne mjere iz svoje nadležnosti utvrđene Zakonom, a u svezi nadzora nad provedbom Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, Zakona o prijevozu opasnih tvari, te propisa i općih akata donesenih na temelju istih.

Zbog epidemioloških mjera vezanih uz COVID-19, tijekom perioda od 15. ožujka do 15. svibnja 2020. godine te od 1. prosinca do 31. prosinca 2020. godine, od strane ravnatelja Agencije određen je rad od kuće te praćenje obavljanja željezničkog prometa i odgovarajućeg nadzora iz nadležnosti Uprave za poslove inspekcije daljinskim putem korištenja elektroničkih alata za komunikaciju (video veze, telefon, e-mail i sl.).

Tijekom 2020. godine, željeznički inspektori, obavili su ukupno 28 inspekcijskih nadzora, odnosno 791 inspekcijskih pregleda, kako slijedi:

**I. U području željezničkog infrastrukturnog podsustava** obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 24 inspekcijska pregleda, od čega:

- 2 inspekcijska pregleda gornjeg ustroja – kontrole izvršenja rješenja i 3. kolosijeka u kolodvoru Ogulin,
- 10 inspekcijskih pregleda evidencija mjerenja skretnica,
- 8 pregleda radova – 3 rekonstrukcije kolodvora i pruga, 4 remonta pruga i 1 sanacije tunela,
- 3 zajednička inspekcijska pregleda ugrožavanja slobodnog profila pruga L204 i R202,
- 1 inspekcijski pregled perona, uređenih površina i prilaza u kolodvoru Zabok.

**Donijeta su 3 rješenja**, od toga 1 o zabrani korištenja 3. kolosijeka kolodvora Ogulin, 1 o uklanjanju TK stupova uz prugu L204 i 1 usmeno rješenje o načinu obavljanja prometa na 4. i 5. kolosijeku kolodvora Zabok.

**II. U području upravljanja i regulacije prometa** obavljeno je 3 nadzora odnosno 127 inspekcijskih pregleda vezanih uz upravljanje i regulaciju prometa, vožnju vlaka te sastava i kočenja vlaka (po segmentu pravilnog sastava vlaka, učinkovitosti kočenja, označavanja vlaka propisanim signalima te vođenja propisanih evidencija i obavješćavanju strojovođe o iznimnim prilikama i postupcima, odnosno upravljanja vožnjom vlaka).

Inspekcijskim nadzorom obuhvaćen je upravitelj infrastrukture te željeznički prijevoznici, odnosno isti je obavljen na željezničkim prugama M101, M102, M104, M201, M202, M304, M502, M604, M606, R101, R102, R106, R201, R202 i L102, službenim mjestima (37 kolodvora) i vlakovima u tijeku vožnje te po dolasku odnosno prije polaska vlaka.

Za pojedine nesukladnosti stranke u postupku, odnosno ovlaštene punomoćnici nadziranih pravnih osoba su odmah, a tijekom obavljanja inspekcijskog nadzora provele i poduzele potrebne postupke na njihovom otklanjanju.

Slijedom navedenog nije bilo potrebe poduzimanja drugih Zakonom utvrđenih mjera.



**III. U području vučnih željezničkih vozila** obavljeno je 4 inspekcijska nadzora odnosno 176 inspekcijskih pregleda od toga :

- 10 pregleda upravljanja održavanjem posjednika vučnih vozila,
- 6 pregleda ovlaštenih održavatelja vučnih vozila,
- 80 pregleda tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometa i
- 80 pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.

1. Inspekcijski pregledi upravljanja preventivnim i korektivnim održavanjem posjednika vučnih vozila provedeno u tvrtkama: HŽ Cargo d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Pružne građevine d.o.o., ENNA Transport d.o.o., Rail Cargo Carrier-Croatia d.o.o., Rail & Sea d.o.o., Transagent Rail d.o.o. i Train Hungary Maganvasut kft. Podužnica Zagreb (u daljnjem tekstu: THM).

U HŽ Cargo d.o.o pregledom je obuhvaćeno 81 aktivno vučno vozilo od ukupno 156 vozila u posjedu, od toga: 32 električne lokomotive i 49 dizel lokomotiva.

U HŽ Infrastruktura d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 82 motorna vozila za posebne namjene.

U HŽ Putnički prijevoz d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 181 vučno vozilo od toga: 41 električna lokomotiva, 25 dizel lokomotiva, 43 EMV i 72 DMV.

U Pružne građevine d.o.o pregledom je obuhvaćeno 93 motornih vozila za posebne namjene.

U ENNA Transport d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 13 vučnih vozila od toga: 8 električnih lokomotiva i 5 dizel lokomotiva.

U Rail Cargo Carrier-Croatia d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 16 vučnih vozila od toga: 11 električnih lokomotiva i 5 dizel lokomotiva.

U Rail & Sea d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 7 vučnih vozila od toga: 3 električne lokomotive i 4 dizel lokomotive.

U Transagent Rail d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 7 električnih lokomotiva.

U THM pregledom je obuhvaćeno 8 električnih lokomotiva.

2. Inspekcijski pregledi provođenja tehnološkog postupka održavanja vučnih vozila obavljen je kod ovlaštenih održavatelja : Pružne građevine d.o.o. (1) , OV - Održavanje vagona d.o.o. (2) i TSŽV (3).

3. Inspekcijski pregledi tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometu obavljani su kod željezničkih prijevoznika : HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo do.o., ENNA Transport d.o.o., Rail Cargo Carrier-Croatia d.o.o., Rail & Sea d.o.o., THM, Transagent Rail d.o.o. i SŽ-TP te su pregledana slijedeća vučna vozila :

- 2 EMV serije 6111
- 11 EMV serije 6112
- 1 DMV serije 7022
- 3 DMV serije 7023
- 9 DHMV serije 7121
- 14 DHMV serije 7122
- 2 DHMV serije 7123

- 2 EL serije 0400
- 1 EL serije 0430
- 1 EL serije 0441
- 9 EL serije 1141
- 2 EL serije 1142
- 1 EL serije 1116
- 1 EL serije 6193
- 3 DEL serije 2041
- 2 DEL serije 2044
- 5 DEL serije 2062
- 1 DEL serije 2664
- 1 DEL serije 6182
- 1 DHL serije 0650
- 1 DHL serije 2132
- 8 VV za posebne namjene HŽI i PRG

Inspekcijskim pregledom 80 vučnih vozila u tijeku prometa utvrđene su neispravnosti :

- a) Kvar opreme i uređaja na vučnom vozilu te su poduzete mjere na licu mjesta upućivanjem vučnih vozila na popravak u radionicu kako slijedi :
  - Neispravan hidraulični prijenosnik HP (DMV 7122),
  - Neispravna ulazna vrata (DMV 7122),
  - Neispravan klima uređaj kola C (DMV 7023),
  - Neispravan bočni display (DMV 7121),
  - Puknuto čelono staklo MK (DMV 7121),
  - Razlika u radu DM1/DM2 - na 3 vučna vozila ( 1 DMV 7121 i 2 DMV 7122),
  - Neispravan instrument (manometar / termometar / broj okretaja DM) - na 4 vučna vozila (2 DMV 7121 i 2 DMV 7122),
  - Nepravilno nalijeganje kočnih umetaka - na DEL 2044,
  - Neispravan kočni cilindar na DEL 2062,
  - Neispravna poluspojka GV i NV na DEL 2062,
  - Podesiti RKPL na DEL 2062,
  - Umjeriti manometre na DEL 2062,
  - Curenje ulja iz spremnika uređaja za podmazivanje vijenca kotača na EL 1142.
- b) Natpisi i oznake na vučnim vozilima – 3 vučna vozila (1 EMV 6111 i 2 DMV 7122) prekriveni grafitima - upućuju se u radionicu na čišćenje i ponovno opisivanje.
- c) Aparata za gašenje požara - Istek roka periodičnog pregleda na DMV 7121 - iste zamijeniti na SKP.

Ukupno je utvrđeno 22 neispravnosti na 18 vučnih vozila.

**IV. U području vučenih željezničkih vozila** obavljeno je 4 inspekcijska nadzora odnosno 110 inspekcijska pregleda, od toga :

- 35 inspekcijska pregleda tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu (ukupno 600 vučenih vozila):

- 43 teretna vagona Federacije BiH serije E,
- 7 teretnih vagona Cargo Srbije serije S,
- 5 teretna vagona Cargo Srbije serije R,
- 16 teretnih vagona cisterni željeznica Češke Republike serije Z,
- 2 teretna vagona željeznica Češke Republike serije S,
- 2 teretna vagona željeznica kraljevine Belgije serije S,
- 2 teretna vagona Slovačkog Carga serije Z,
- 4 teretna vagona Slovačkog Carga serije U,
- 10 teretna vagona Slovačkog Carga serije S,
- 23 teretna vagona Deutsche Bahna (DB) serije T,
- 4 teretna vagona Deutsche Bahna (DB) serije U,
- 9 teretnih vagona Deutsche Bahna (DB) serije S,
- 8 teretnih vagona Adria Rail d.o.o. serije L,
- 13 teretnih vagona Mađarskih željeznica (MAV) serije E,
- 3 teretna vagona Mađarskih željeznica (MAV) serije L,
- 12 teretnih vagona Mađarskih željeznica (MAV) serije R,
- 4 vagona cisterni Mađarskih željeznica (MAV) serije Z,
- 23 vagon cisterni INA Industrija nafte d.d. serije Z,
- 124 teretna vagona HŽ Cargo d.o.o. serije T,
- 24 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije F,
- 17 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije H,
- 7 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije K,
- 23 vagon cisterni HŽ Cargo d.o.o. serije Z,
- 50 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije R,
- 25 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije L,
- 109 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije E,
- 8 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije S,
- 13 teretnih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije U,
- 2 putnička vagona HŽ Putnički prijevoz d.o.o. serije Bc,
- 6 putničkih vagona HŽ Cargo d.o.o. serije B,
- 1 putnički vagon SLO Ž serije B,
- 1 putnički vagon HŽ Cargo d.o.o. serije AB,

- 5 nadzora održavatelja vučenih vozila,
- 35 inspekcijska pregleda održavanja,
- 35 inspekcijska pregleda natpisa i oznaka na željezničkim vozilima.

Tijekom obavljanja inspekcijskog pregleda nisu utvrđeni nedostaci - nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

Pregledom su obuhvaćeni željeznički prijevoznici (posjednici vučenih vozila) i održavatelji vučenih vozila. Inspekcijski pregled tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu obavljen je nad željezničkim prijevoznicima (posjednicima vučenih vozila) - HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o., Slovenske željeznice (putnički vagoni), DB, Cargo Srbije, Željeznice Federacije BiH, INA Industrija nafte, Slovačke željeznice, Adria Rail d.o.o., Češke željeznice, MAV (teretni i putnički vagoni), Željeznice kraljevine Belgije. Inspekcijski pregled održavatelja vučenih vozila obavljen je u društvima Održavanje vagona d.o.o. (Pogoni Čakovec, Bjelovar i Zagreb Glavni kolodvor) i TŽV Gredelj d.o.o. u stečaju.



**V. U području izvršnih radnika** obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 80 inspekcijskih pregleda, koji su se odnosili na:

- stručnu osposobljenost
- zdravstvenu sposobnost
- poučavanje
- upravljanje vožnjom vlaka te
- psihofizičku sposobnost.

Inspekcijskim pregledima kod željezničkih prijevoznika je obuhvaćeno 500 izvršnih radnika (od toga 200 strojovođa).

Kod upravitelja infrastrukture pregledima je obuhvaćeno 1.000 izvršnih radnika.

Prilikom obavljanja inspekcijskih pregleda utvrđena je nepravilnost, vezana uz nezaustavljanje vlaka u službenom mjestu (upravljanjem vožnjom vlaka). Za isto je poduzeta odgovarajuća mjera, odnosno izdan je jedan (1) obavezni prekršajni nalog.

Po drugim segmentima nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje odgovarajućih mjera.

**VI. U području prijevoza opasnih tvari** obavljeno je ukupno 2 inspekcijska nadzora, odnosno 2 inspekcijska pregleda, koja se odnose na poslove sigurnosnog savjetnika i stručnu poduku osoblja u prijevozu opasnih tvari.

Navedenim pregledom nisu utvrđene nepravilnosti i nedostaci.

**VII. U području prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava** obavljeno je 5 inspekcijskih nadzora, odnosno 272 inspekcijska pregleda, od toga:

- 6 pregleda funkcionalne ispravnosti vanjskog dijela signalno sigurnosnog uređaja (signali, signalne oznake) iz upravljačnice vučnog vozila,
- 11 pregleda mehaničkih signalno-sigurnosnih uređaja (likovni signali),
- 78 pregleda relejnih, elektrelejnih i elektroničkih signalno-sigurnosnih uređaja,
- 90 pregleda telekomunikacijskih uređaja (željeznička vozila opremljena RD uređajem, T ormari),
- 87 željezničko cestovni prijelazi (mehanički, relejni, elektronički).

Za utvrđene nepravilnosti izdano je 8 usmenih rješenja.

### **VIII. Protupožarne aktivnosti**

Pored navedenog, a vezano uz suradnju na provedbi Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. godini Vlade, u razdoblju od svibnja do rujna 2020. godine obavljena su sveukupno 24 inspekcijska nadzora/pregleda ispravnosti vučnih i vučenih vozila u vezi protupožarnih aktivnosti (kočnih umetaka), upravljanja održavanjem vučnih vozila, ispravnosti vučenih vozila nakon redovitog popravka, upravljanjem vožnji vlakova i stručne osposobljenosti izvršnog i strojnog osoblja.



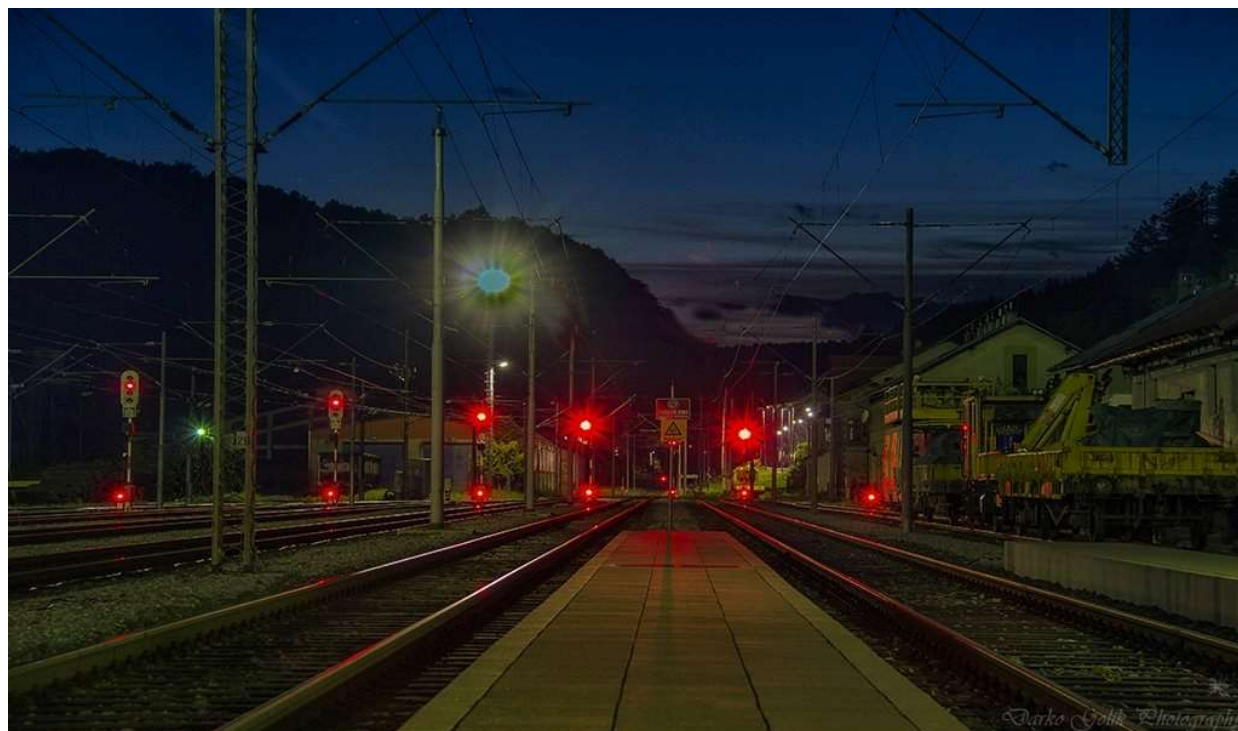
Tablica 2 – Pregled inspekcijskih pregleda - nadzora za 2020. godinu

| Segment nadzora                                 | Područje nadzora                                                | Broj pregleda - nadzora | Ukupan broj pregleda-nadzora | Poduzete mjere                                                                                       |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------------|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Željeznička infrastruktura                      | gornji ustroj                                                   | 2                       | 24                           | donijeto 1 rješenje o zabrani korištenja                                                             |
|                                                 | evidencije mjerenja skretnica                                   | 10                      |                              | mjere za ispravljanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka putem nadzora SUS-a                      |
|                                                 | rekonstrukcije, remont i sanacije pruga i objekata              | 8                       |                              | **                                                                                                   |
|                                                 | slobodni profil                                                 | 3                       |                              | donijeto 1 rješenje o uklanjanju nepravilnosti                                                       |
|                                                 | peroni, uređene površine i prilazi                              | 1                       |                              | donijeto 1 usmeno rješenje o uklanjanju nepravilnosti                                                |
| Obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa | odvijanje i upravljanje prometom                                | 52                      | 127                          | **                                                                                                   |
|                                                 | upravljanje vožnjom vlaka i nadzor strojovođa te voznog osoblja | 36                      |                              |                                                                                                      |
|                                                 | sastav, kočenje te označavanje vlakova                          | 39                      |                              |                                                                                                      |
| Željeznička vučna vozila                        | održavanje željezničkih vozila                                  | 10                      | 176*****                     | za 22 utvrđene neispravnosti na 18 vučnih vozila propisane su mjere na licu mjesta                   |
|                                                 | nadzor održavatelja vučnih vozila                               | 6                       |                              |                                                                                                      |
|                                                 | tehnička ispravnost vozila u prometu                            | 80                      |                              |                                                                                                      |
|                                                 | natpisa i oznaka na željezničkom vozilu                         | 80                      |                              |                                                                                                      |
| Željeznička vučena vozila                       | održavanje željezničkih vozila                                  | 35                      | 110****                      | **                                                                                                   |
|                                                 | nadzor održavatelja vučenih vozila                              | 5                       |                              |                                                                                                      |
|                                                 | tehnička ispravnost vozila u prometu                            | 35                      |                              |                                                                                                      |
|                                                 | natpisa i oznaka na željezničkom vozilu                         | 35                      |                              |                                                                                                      |
| Izvršni radnici                                 | stručna osposobljenost                                          | 20                      | 80***                        | Za utvrđenu nepravilnost vezanu za upravljanjem vožnjom vlaka, izdan je 1 obavezni prekršajni nalog, |
|                                                 | zdravstvena sposobnost                                          | 20                      |                              |                                                                                                      |
|                                                 | poučavanje                                                      | 12                      |                              |                                                                                                      |
|                                                 | upravljanje vožnjom vlaka                                       | 16                      |                              |                                                                                                      |
|                                                 | psihofizičkog stanja                                            | 12                      |                              |                                                                                                      |

| Segment nadzora                                              | Područje nadzora                                                                          | Broj pregleda - nadzora | Ukupan broj pregleda-nadzora | Poduzete mjere                                               |
|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>Prijevoz opasnih tvari</b>                                | poslovi sigurnosnog savjetnika                                                            | 1                       | 2                            | **                                                           |
|                                                              | stručna poduka osoblja u prijevozu opasnih tvari                                          | 1                       |                              |                                                              |
| <b>Prometno-upravljajući i signalno sigurnosni podsustav</b> | Pregled vanjskog dijela uređaja signalno sigurnosnog uređaja (signali, signalne oznake)   | 6                       | 272                          | Za utvrđenu nepravilnost izdano je <b>8 usmenih rješenja</b> |
|                                                              | Pregled mehaničkih signalno-sigurnosnih uređaja                                           | 11                      |                              |                                                              |
|                                                              | Pregled relejnih, elektorelejnih, elektroničkih signalno-sigurnosnih uređaja              | 78                      |                              |                                                              |
|                                                              | Pregled telekomunikacijskih uređaja                                                       | 90                      |                              |                                                              |
|                                                              | Pregled željezničko cestovnih prijelaza (mehanički, relejni, elektorelejni, elektronički) | 87                      |                              |                                                              |

Legenda:

|       |                                                                              |
|-------|------------------------------------------------------------------------------|
| *     | Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava                 |
| **    | Nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera |
| ***   | Pregledom je obuhvaćeno 1500 izvršnih radnika (uključivo strojovođe)         |
| ****  | Pregledom je obuhvaćeno 600 vučenih vozila                                   |
| ***** | Pregledom je obuhvaćeno 568 vučnih vozila                                    |





## **6. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD UPRAVITELJA INFRASTRUKTURE**

Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Službeni list Europske unije L 129/16; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/761) određeno je u članku 5., točka 1. da u svrhu obnavljanja ili ažuriranja uvjerenja o sigurnosti nacionalno tijelo nadležno za sigurnost koje provodi nadzor upotrebljava i, prema potrebi, razmjenjuje informacije o uspješnosti sustava upravljanja sigurnošću prikupljene tijekom svojih aktivnosti nadzora, te nastavljaju li se ispunjavati svi zahtjevi, kako je propisano člankom 9. stavkom 3. točkom (b) i člankom 10. stavkom 5. Zakona. U smislu spomenute Uredbe (EU) 2018/761 i propisanih zahtjeva Agencija je u periodu od 14. travnja do 15. svibnja 2020. godine provodila opsežan **6. ciklus nadzora nad upravljanjem sustava sigurnošću** kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o., u kojem su bili uključeni inspektori te djelatnici Uprave za željezničku infrastrukturu Agencije. Temeljni ciljevi nadzora bili su:

- utvrditi smjernice za razvoj i primjenu SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu ovog i narednih nadzora, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o. (IM), a sukladno Planu audita i ciljevima iz izdanog rješenja – uvjerenja o sigurnosti;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a.

U sklopu nadzora korišteni su sljedeći pravni akti relevantni za nadzor SMS-a:

- Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", broj 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17);
- Uredba (EU) 1169/2010<sup>1</sup> od 10. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje uvjerenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom (Službeni list Europske unije 109 32010R1169 L 327/13; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1169/2010)
- Uredba (EU) 2018/761

Sukladno odredbi čl. 4. Uredbe (EU) 2018/761 nacionalno tijelo nadležno za sigurnost ovlašteno je donositi tehnike nadzornih aktivnosti. U tom smislu Agencija je koristila tehnike revizije (engl.: audita) sukladno metodologiji prema HRN EN ISO 9001:2015, što je uključivalo razgovore s osobama na raznim organizacijskim razinama, pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja rezultata dobivenih od strane inspekcije.

Audit tim Agencije provjeravao je sve elemente SMS-a sukladno Planu i programu audita koji je prije audita dostavljen auditiranoj strani. Nakon provedenog audita auditiranoj strani je dostavljen izvještaj s audita u kojem su navedene nesukladnosti i prijedlozi za poboljšanja **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**, koje je auditirana

<sup>1</sup> Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i vijeća te stavljanju izvan snage uredbama Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 (Tekst značajan za EGP) (u daljnjem tekstu: (EU) 2018/762) u svojem članku 5. navodi da se uredbi (EU) br. 1158 i (EU) 1169/2010 stavlja van snage s učinkom od 16. lipnja 2025., a sukladno članku 6. primjenjuje se od 16. lipnja 2020. (budući da je Hrvatska kao zemlja članica dostavila obavijest Komisiji iz članka 33. stavka 2. Direktive (EU) 2016/798). S time u vezi iste su bile na snazi za vrijeme provedbe nadzora i izdavanja odgovarajućeg rješenja – uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture (prije 15. lipnja 2020 kada je stupio na snagu novi Zakon).

strana prihvatila u svojem Akcijskom planu nakon nadzora, a koji je sukladno propisanom roku dostavljen u Agenciju u cilju obrazlaganja poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje nesukladnost te daljnjih poboljšanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture. Temeljem tako dostavljenog akcijskog plana Agencija je pristupila izdavanju novog rješenja – uvjerenja o sigurnosti.

Poboljšanja utvrđena auditom i Akcijskim planom upravitelja infrastrukture su:

- Izrađena Uputa o potrebnim temperaturama na kojima se zavaruju tračnice u drugi tračnički trak i o polaganju i zavarivanju tračnica i skretnica;
- Izrađena Uputa o izgledu i načinu popunjavanja obrazaca Zop-7, Zop-8 i Zop-9;
- Donošenje nove politike sigurnosti HŽ Infrastruktura d.o.o.;

Pored upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o, Agencija je u 2020. godini provela nadzor SMS-a kod sljedećeg upravitelja infrastrukture u morskim lukama i robnim terminalima:

Luka Šibenik d.o.o. Nadzor koji je sukladno Zakonu proveden kod spomenutog upravitelja infrastrukture u morskoj luci daje rezultate te se nakon nadzora unapređuje sustav upravljanja sigurnošću.

Primjenjujući odredbe Zakona kojima se uređuju postupci izdavanja uvjerenja o sigurnosti, nadzora ispunjenja propisanih uvjeta i zahtjeva te obavljanja djelatnosti upravitelja infrastrukture u morskim i riječnim lukama i robnim terminalima, Agencija je naišla na određene probleme zbog čega je mišljenje kako bi ovo područje trebalo detaljnije urediti, naročito u dijelu koji se odnosi na:

- Popis svih morskih i riječnih luka te robnih terminala na koje se odnosi Zakon, odnosno primjena uvjerenja o sigurnosti;
- Jasniju specifikaciju nadležnosti inspekcije vezano za spomenute upravitelje infrastrukture.



## 7. NADZOR SUSTAVA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU KOD ŽELJEZNIČKIH PRIJEVOZNIKA

Uredbom Komisije (EZ) br. 1158/2010<sup>2</sup> od 9. prosinca 2010. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza (Službeni list Europske unije 232 32010R1158 L 326/11; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1158/2010) propisano je na koji način Agencija ocjenjuje sposobnost željezničkog prijevoznika za ispunjavanje svih zahtjeva potrebnih za djelovanje općenito (Dio A) te na određenoj mreži za koju traži potvrdu o sigurnosti na temelju ocjene svojeg sustava upravljanja sigurnošću (Dio B). Pored navedenog, Odlukom o uvjetima za izdavanje posebnog dijela potvrde o sigurnosti (Dio B) propisani su uvjeti neophodni za obavljanje usluge prijevoza na siguran način na željezničkoj mreži Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 127/13).

Stupanjem na snagu 4. željezničkog paketa i novog Zakona ("Narodne novine", br. 63/2020), od 16. lipnja 2020. Agencija izdaje jedinstvene potvrde o sigurnosti željezničkim prijevoznicima sukladno spomenutom Zakonu i odgovarajućim uredbama EU<sup>3</sup>.

U smislu navedenog Agencija pokreće nadzor kroz godišnje cikluse nadzora sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) kod željezničkih prijevoznika s općim ciljevima, kako slijedi:

- utvrditi smjernice za razvoj SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu kontinuiranih nadzora SMS-a, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje i provođenje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod svakog pojedinog željezničkog prijevoznika, a vezano za izdane potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike, kako općeg dijela (Dio A), tako i posebnog dijela (Dio B), a kasnije jedinstvene potvrde, kojim prijevoznik mora udovoljiti specifičnim uvjetima sigurnosti zemlje članice;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a pojedinog prijevoznika **utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika**. Od prijevoznika se potom očekuje donošenje plana korektivnih radnji u svrhu poboljšanja i podizanja razine sigurnosti koji će Agencija ocijeniti te nadzirati njegovo provođenje.

Agencija kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost željezničkog prometa, sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2018/761, donosi tehnike nadzornih aktivnosti (revizije (engl.: audit) i inspekcije). U tom smislu provodi se proces, koji podrazumijeva razgovore s osobama na različitim razinama u organizaciji uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanka), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja sigurnosnih rezultata dobivenih od strane inspekcije i osoba Agencije ovlaštenih za provedbu nadzora SMS-a kod prijevoznika.

<sup>2</sup> Prema Uredbi Komisije (EU) 2018/762 (11) Uredba (EU) br. 1158/2010 treba se primjenjivati na potvrde o sigurnosti izdane u skladu sa („starom“) Direktivom br. 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća do datuma isteka njihova važenja. Zbog istog razloga u članku 5. Uredbe 2018/762 uredbe (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 stavljaju se izvan snage s učinkom od 16. lipnja 2025. (do kada je rok da se sve „stare“ potvrde o sigurnosti – dio A i dio B zamjene novim - jedinstvenim potvrdama o sigurnosti).

<sup>3</sup> Agencija je na svojim internetskim stranicama nakon stupanja na snagu novog Zakona (Narodne novine broj.: 63/2020) objavila novi vodič za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti u kojem je obuhvaćena sva nova zakonska regulativa po tom pitanju - [https://www.asz.hr/wp-content/uploads/2021/08/210826-Vodic\\_SSC\\_Nacionalni\\_V2.pdf](https://www.asz.hr/wp-content/uploads/2021/08/210826-Vodic_SSC_Nacionalni_V2.pdf)



Osobe Agencije ovlaštene za nadzor tijekom izvođenja nadzora ocjenjuju sukladnost SMS-a sa zahtjevima, karakteristikama i elementima koji su propisani Zakonom.

U 2020. godini provedeni su nadzori kod sljedećih prijevoznika:

- Pružne građevine d.o.o.,
- CER Cargo d.o.o.,
- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- HŽ Cargo d.o.o.,
- ENNA Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o.,
- Transagent RAIL d.o.o.,
- Eurorail Logistic d.o.o..

Nakon nadzora SMS-a obavljani su završni sastanci s predstavnicima uprava navedenih prijevoznika tijekom kojih su osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije obrazložile prijedloge za poboljšanja, koje su željeznički prijevoznici prihvatili te poduzeli mjere kroz svoje akcijske planove za poboljšanje SMS-a.

U pogledu mogućih poboljšanja i daljnjeg razvoja sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije su ukazale na pravilan pristup i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika kako to propisuje Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 (Službeni list Europske unije L 194/32013R0402 L 121/8) i Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1136 od 13. srpnja 2015. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 402/2013 o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu ( Službeni list Europske unije L 185/6; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 402/2013).

U pogledu usklađenosti s nacionalnim podzakonskim aktima u većini slučajeva Agencija je ukazala na potrebu pridržavanja odredbi o održavanju željezničkih vozila, sukladno Pravilniku o željezničkim vozilima ("Narodne novine", br. 121/2015).

U provedbi nadzora SMS-a Agencija koristi priliku gdje je potrebno te ukazuje predmetnom prijevozniku na promjene u nacionalnom zakonodavstvu vezane za primjenu 4. željezničkog paketa te posljedične promjene u radu odnosnih nacionalnih i EU institucija.

Agencija potiče željezničke prijevoznike na samostalno i kontinuirano poboljšavanje vlastitog sustava upravljanja sigurnošću te uz prijedloge za poboljšanja od strane Agencije, prijevoznici u svoje akcijske planove unose i vlastite inicijative za poboljšanje SMS-a. U većini slučajeva u prethodnom razdoblju su to planovi zapošljavanja stručnjaka na odgovornim mjestima vezanim za SMS te planovi kontinuiranog usavršavanja djelatnika. Uz navedeno, Agencija uspješno potiče razvoj i korištenje IT tehnologija i rješenja kod željezničkih prijevoznika koja posredno vode do ispunjenja dogovorenih ciljeva Tehničke specifikacije za interoperabilnost (TSI) u odnosu na podsustav telematskih aplikacija za teretni i putnički promet željezničkog sustava (TAF i TAP TSI-evi).

## 8. NADZOR SUBJEKATA NADLEŽNIH ZA ODRŽAVANJE (ECM)

Uredbom komisije (EU) br. 445/2011 od 10. svibnja 2011. godine o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje teretnih vagona i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 653/2007 (Službeni list Europske unije 268 32011R0445 L 122/22; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 445/2011) bio je propisan sustav davanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje teretnih vagona do 16. lipnja 2020. godine kada je Uredba (EU) 445/2011 stavljena izvana snage, a počela se primjenjivati Provedbena Uredba komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) 445/2011 od 16. svibnja 2019. (Službeni list Europske unije L 139/360; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2019/779).

Svrha je sustava davanja ovlaštenja osigurati dokaze da je subjekt nadležan za održavanje uspostavio svoj sustav održavanja i da je sposoban ispunjavati zahtjeve utvrđene u Uredbi (EU) 2019/779, kako bi zajamčio da je svaki teretni vagon, za čije je održavanje nadležan, u stanju za sigurnu vožnju.

Sukladno odredbama Uredbe (EU) 2019/779 Agencija je tijelo nadležno za davanje sljedećih ovlaštenja (engl. *ECM Certification Body EIN number HR/30/0018/001* (do 15. svibnja 2020.)/ *HR/30/0020/0001* (od 16. svibnja 2020.)):

1. Ovlaštenje subjekta nadležnog za održavanje (ECM).
2. Ovlaštenje za funkcije održavanja:
  - Razvoj održavanja (engl. *Maintenance development*),
  - Upravljanje održavanjem voznog parka (engl. *Fleet maintenance management*) i
  - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*).

Izdavanje ovlaštenja temelji se na ocjeni sposobnosti subjekta nadležnog za održavanje za ispunjenje mjerodavnih zahtjeva iz Priloga III Uredbe (EU) 445/2011 (do 15. svibnja 2020.)/ Priloga II Uredbe (EU) 2019/779 (od 16. svibnja 2020.). Ono uključuje sustav nadzora kojim se osigurava dosljedno ispunjavanje propisanih zahtjeva nakon dodjele ECM ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje.

Agencija donosi odluku o davanju ovlaštenja najkasnije 4 mjeseca nakon što je subjekt nadležan za održavanje koji je podnio zahtjev, dostavio sve potrebne informacije i sve eventualno dodatne informacije. Prije nego što dodjeli ovlaštenje, Agencija poduzima potrebnu ocjenu o prostoru ili prostorima subjekta nadležnog za održavanje. U smislu navedenog Agencija pokreće nadzor kod subjekta nadležnog za održavanje.

Svrha nadzora je utvrditi da subjekt nadležan za održavanje ispunjava zahtjeve i kriterije sukladno propisima. Tim za nadzor od strane Agencije ocjenjuje zahtjev za izdavanjem ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje sukladno zahtjevima i kriterijima utvrđenim u Prilogu III Uredbe (EU) 445/2011/ Prilogu II Provedbene Uredbe (EU) 2019/779 te dogovara s nadziranim subjektom plan poboljšanja. Nakon provedenog nadzora izdaje se izvješće s provedenog nadzora, na osnovu kojega nadzirani subjekt dostavlja akcijski plan. Temeljem ispunjenih zahtjeva i kriterija i dostavljenog akcijskog plana Agencija pristupa izdavanju ovlaštenja.

Tim za nadzor od strane Agencije je bio imenovan Odlukom ravnatelja KLASA: 341-06/16-06/01, URBROJ: 387-02-16-2, 19. prosinca 2016. godine do 18. svibnja 2020. godine, a od 18. svibnja 2020. godine Odlukom ravnatelja KLASA: 341-06/20-06/03, URBROJ: 387-02-20-01, 18. svibnja 2020. godine.



U 2020. godini provedeni su slijedeći certifikacijski/obnovljeni certifikacijski nadzori:

- INA Industrija nafte d.d. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*) i
- ENNA TRANSPORT d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*).

U 2020. godini provedeni su slijedeći nadzori:

- TŽV GREDELJ d.o.o. U STEČAJU - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- CIOS CARGO d.o.o - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- HŽ Cargo d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*) i
- Održavanje vagona d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*).



## **9. IZVJEŠĆE O FINACIJSKOM POSLOVANJU AGENCIJE**

Agencija svoju djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti, a sredstva za obavljanje djelatnosti Agencije osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske koji uključuje sredstva doznačena od Agencije Europske unije za željeznice temeljem članka 8. stavka 6. Zakona.

Agencija je tijekom 2020. godine dobivala novac od Državnog proračuna na žiro račun otvoren kod Hrvatske narodne banke, HR7110010051563101385 za podmirenje troškova kako slijedi: plaće zaposlenika, naknade za rad zaposlenika po ugovoru o djelu, službena putovanja, neoporezivi primici te naknade za ostala izvršna tijela, dok su se ostali rashodi trošili direktno iz proračuna kroz Državnu riznicu.

### **FINACIJSKI PLAN**

Financijski plan Agencije za 2020. godinu donesen je sukladno proračunskim propisima kao dio Financijskog plana Ministarstva. Državni proračun Republike Hrvatske za 2020. godinu ("Narodne novine", broj 117/2019) donio je Hrvatski sabor na sjednici 14. studenog 2019. godine u kojemu je objavljen Financijski plan Agencije u iznosu od 5.963.000 kn. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2020. godinu, 18. svibnja 2020. godine ("Narodne novine", broj 58/2020) Agencija je ostvarila uštede u iznosu od 330.000 kn čime su raspoloživa sredstva rebalansirana na iznos od 5.663.000 kn, dok je konačan Financijski plan Agencije iznosio 5.241.000 kn kao posljedica Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2020. godinu, kojeg je Hrvatski sabor donio na sjednici 11. studenog 2020. godine ("Narodne novine", 124/2020).

U skladu s člankom 46. stavkom 2. Zakona o proračunu ("Narodne novine", broj 87/08, 136/12 i 15/15) Agencija je, 4. prosinca 2020. godine, preraspodjelom sredstava unutar proračuna Ministarstva, otpustila dodatnih 97.000 kn kao višak na kontima rashoda za zaposlene, slijedom čega je Financijski plan Agencije za 2020. godinu utvrđen i osiguran u iznosu od 5.144.000 kn na pozicijama kako slijedi:

|            |                                                                                                                            |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Razdjel:   | 065 – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture                                                                          |
| Glava:     | 06551 – Agencije u prometu i infrastrukturi                                                                                |
| RKP:       | 45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa                                                                         |
| Izvor:     | 11 – Državni proračun<br>51 – Pomoću EU                                                                                    |
| Program:   | 3118 – Razvoj i sigurnost kopnenog prometa                                                                                 |
| Aktivnost: | A840001 – Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog Prometa<br>A840004 – Obveze po sudskim sporovima |
| Projekt:   | K840002 – Informatizacija                                                                                                  |



Tablica 3 – Financijski plan za 2020. godinu

|                                                                                          | Plan 2020. godine   | Izvršenje 2020. godine | Izvršenje/plan (INDEKS) |
|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------|-------------------------|
| <b>45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa</b>                                | <b>5.144.000 kn</b> | <b>4.825.147 kn</b>    | <b>93,80 %</b>          |
| <b>3118 – Razvoj i sigurnost kopnenog prometa</b>                                        | <b>5.144.000 kn</b> | <b>4.825.147 kn</b>    | <b>93,80 %</b>          |
| <i>A840001 – Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa</i> | <i>4.974.000 kn</i> | <i>4.738.632 kn</i>    | <i>95,27 %</i>          |
| <i>A840004 – Obveze po sudskim sporovima</i>                                             | <i>53.000 kn</i>    | <i>14.000 kn</i>       | <i>26,42 %</i>          |
| <i>K840002 - Informatizacija</i>                                                         | <i>117.000 kn</i>   | <i>72.515 kn</i>       | <i>61,98 %</i>          |

Izvršenje Financijskog plana Agencije u 2020. godini iznosilo je 4.825.147 kn što predstavlja 93,80 posto u odnosu na plan. Pregled plana i izvršenja Financijskog plana Agencije prikazan je u tablici koja slijedi:

Tablica 4 – Pregled izvršenja Financijskog plana u 2020. godini

| <b>Izvor/<br/>Program/<br/>Podskupina</b> | <b>NAZIV</b>                                                                       | <b>Plan<br/>2020.</b> | <b>Izvršenje<br/>2020.</b> | <b>Indeks<br/>Izvršenja<br/>(%)</b> |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------|-------------------------------------|
| <b>1</b>                                  | <b>2</b>                                                                           | <b>3</b>              | <b>4</b>                   | <b>4/3</b>                          |
| <b>11</b>                                 | <b>RKP 45228 - AGENCIJA ZA<br/>SIGURNOST<br/>ŽELJEZNIČKOG PROMETA</b>              | <b>5.134.000</b>      | <b>4.821.276</b>           | <b>93,91</b>                        |
| <b>A840001</b>                            | <b>Administracija i upravljanje Agencije<br/>za sigurnost željezničkog prometa</b> | <b>4.964.000</b>      | <b>4.734.762</b>           | <b>95,19</b>                        |
| 311                                       | <i>Plaće (Bruto)</i>                                                               | <i>3.092.000</i>      | <i>3.086.635</i>           | <i>99,83</i>                        |
| 312                                       | <i>Ostali rashodi za zaposlene</i>                                                 | <i>80.000</i>         | <i>78.084</i>              | <i>97,60</i>                        |
| 313                                       | <i>Doprinosi na plaće</i>                                                          | <i>510.000</i>        | <i>509.295</i>             | <i>99,86</i>                        |
| 321                                       | <i>Naknade troškova zaposlenima</i>                                                | <i>217.000</i>        | <i>182.078</i>             | <i>83,91</i>                        |
| 322                                       | <i>Rashodi za materijal i energiju</i>                                             | <i>112.000</i>        | <i>80.846</i>              | <i>72,18</i>                        |
| 323                                       | <i>Rashodi za usluge</i>                                                           | <i>729.000</i>        | <i>672.555</i>             | <i>92,26</i>                        |
| 324                                       | <i>Naknade troškova osobama izvan radnog<br/>odnosa</i>                            | <i>1.000</i>          | <i>0</i>                   | <i>0,00</i>                         |
| 329                                       | <i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>                                       | <i>125.000</i>        | <i>74.289</i>              | <i>59,38</i>                        |
| 343                                       | <i>Ostali finansijski rashodi</i>                                                  | <i>2.000</i>          | <i>2</i>                   | <i>0,10</i>                         |
| 372                                       | <i>Ostale naknade građanima i<br/>kućanstvima iz proračuna</i>                     | <i>5.000</i>          | <i>0</i>                   | <i>0,00</i>                         |

|                |                                                                                    |                |               |              |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------------|--------------|
| 383            | Kazne, penali i naknade štete                                                      | 10.000         | 0             | 0,00         |
| 422            | Postrojenja i oprema                                                               | 80.000         | 51.038        | 63,80        |
| 431            | Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti                                   | 1.000          | 0             | 0,00         |
|                |                                                                                    |                |               |              |
| <b>A840004</b> | <b>Obveze po sudskim sporovima</b>                                                 | <b>53.000</b>  | <b>14.000</b> | <b>26,42</b> |
| 311            | Plaće (bruto)                                                                      | 5.000          | 0             | 0,00         |
| 313            | Doprinosi na plaće                                                                 | 3.000          | 0             | 0,00         |
| 323            | Rashodi za usluge                                                                  | 25.000         | 14.000        | 56,00        |
| 329            | Ostali nespomenuti rashodi poslovanja                                              | 15.000         | 0             | 0,00         |
| 343            | Ostali finansijski rashodi                                                         | 5.000          | 0             | 0,00         |
| <b>K840002</b> | <b>Informatizacija</b>                                                             | <b>117.000</b> | <b>72.515</b> | <b>61,98</b> |
| 323            | Rashodi za usluge                                                                  | 51.000         | 20.097        | 39,41        |
| 412            | Nematerijalna imovina                                                              | 30.000         | 24.688        | 82,29        |
| 422            | Postrojenja i oprema                                                               | 31.000         | 27.730        | 89,45        |
| 426            | Nematerijalna proizvedena imovina                                                  | 5.000          | 0             | 0,00         |
| <b>51</b>      | <b>RKP 45228 - AGENCIJA ZA<br/>SIGURNOST<br/>ŽELJEZNIČKOG PROMETA</b>              | <b>10.000</b>  | <b>3.871</b>  | <b>38,71</b> |
| <b>A840001</b> | <b>Administracija i upravljanje Agencije<br/>za sigurnost željezničkog prometa</b> | <b>10.000</b>  | <b>3.871</b>  | <b>38,71</b> |
| 321            | Naknade troškova zaposlenima                                                       | 10.000         | 3.871         | 38,71        |

**Kroz aktivnost A840001** izvršen je najznačajniji dio proračuna Agencije koji pokriva troškove rada zaposlenika, njihova službena putovanja, nabavu nefinancijske imovine (oprema za rad) i druge materijalne rashode (uredski materijal, troškovi zakupa radnog prostora i vezani režijski troškovi, troškovi naknade za rad članova Upravnog vijeća).

Rashodi za zaposlene u 2020. godini realizirani su na bazi 16 zaposlenih u 2020. godini. Materijalni rashodi realizirani su u skladu sa Smjernicama za uspostavu standardnih materijalnih troškova i potreba Agencije za obavljanje poslova iz svog djelokruga u uvjetima COVID-19 pandemije.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine realizirani su za nabavu opreme za rad djelatnika od kuće i to računala i računalna oprema.

**Kroz aktivnost A840004** planirana sredstva nisu utrošena jer nije došlo do okončanja sudskih sporova i to:

- Pr-1562/16-3 - Potraživanje zaposlenika zbog premještaja na niže sistematizirano radno mjesto
- Pr-2218/16-2 - Potraživanje zaposlenika zbog otkaza ugovora o radu.

Sredstva su bila u potpunosti osigurana ali zbog nepostojanja pravomoćne i ovršne sudske presude, sredstva su prilikom rebalansa otpuštena, a utrošeni su samo troškovi za odvjetničke usluge.

**Za projekt K840002** sredstva su utrošena na izradu nove web stranice Agencije koja je napravljena u skladu sa svim zahtjevima Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora ("Narodne novine", broj 17/2019) te skladno



novom Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine, broj 63/2020).

Zbog pandemijskih uvjeta rada uzrokovanih COVID-19 situacijom, Agencija je investirala u nabavku osobnih računala i pripadajućih korisničkih licenci kako bi osigurala što kvalitetniji rad od kuće svojih djelatnika.

Ostala utrošena sredstva pokrila su troškova korištenje softverske aplikacije za izradu kartica strojovođa.

## **FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI**

Financijski izvještaji sastavljani su sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu ("Narodne novine", broj 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18 i 126/19) i u zakonskim rokovima predavani Financijskoj agenciji, Ministarstvu - Upravi za proračun i financije i Državnom uredu za reviziju. Godišnji financijski izvještaji za 2020. objavljeni su na mrežnim stranicama Agencije <https://www.asz.hr/financijsko-izvjesce-agencije-za-2020/>

Prihodi se priznaju na temelju priljeva novčanih sredstava u izvještajnom razdoblju, a rashodi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U 2020. godini Agencija je nabavila materijalnu i nematerijalnu imovinu u vrijednosti od 103.455,79 kn. Najveći dio se odnosi na računala i računalnu opremu, zatim računalne programe i licence koji su se nabavljali zbog COVID-19 uvjeta za potrebe rada zaposlenika od kuće.

Potraživanja za prihode poslovanja odnose se na potraživanja od izdanih prekršajnih naloga. Saldo 01.01.2020. je iznosio 4.000,00 kn. Tijekom 2020. naplaćen je jedan sudski spor od 1.000,00 kn, jedna je kazna nakon žalbe tuženika umanjena za 700,00 kn te saldo na 31.12.2020. iznosi 2.300,00 kn.

Tijekom 2020. godine povećale su se potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova koji se odnose na potraživanje od strane zaposlenika prema Agenciji te su isti u tijeku.

Tijekom 2020. godine nije bilo rashodovane i otuđene imovine te nije bilo niti promjena u vrijednosti i obujmu imovine.

Stanje blagajne sa 31.12.2020. iznosi 0,00 kn.

Agencija je tijekom proračunske godine podmirila sve dospjele obveze u istom iznosu koliko su i nastale, kako je predviđeno prilikom planiranja proračuna (financijskog plana), a nastale obveze zapravo su nedospjela potraživanja za troškove prosinca 2020. plaćena u siječnju 2021. dok prenesenih obveza iz prethodne proračunske godine nije bilo, iste su plaćene u siječnju 2020.



## DRŽAVNA REVIZIJA

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), tijekom 2020. godine obavljena je financijska revizija Agencije za 2019. godinu.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Agencije sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Revizija je obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja Agencija je **dobila bezuvjetna mišljenja**.

## STRATEŠKI PLAN

U Strateškom planu Ministarstva za razdoblje 2020. - 2022. godine Agencija je provodila program u dijelu koji je povezan s Općim ciljem 1. *Održivi razvoj prometnog sustava*, Posebni cilj 1.4. *Razvijen sustav kopnenog prometa te kvalitetan nadzor cestovnog prometa, cestovne infrastrukture i žičara*, a način ostvarenja postavljenog posebnog cilja bio je 1.4.2. *Sigurnost kopnenog prometa*.

Tablica 5 – Strateški plan 2020.; Posebni cilj 1.4. Razvijen sustav kopnenog prometa te kvalitetan nadzor cestovnog prometa, cestovne infrastrukture i žičara

|                              |                                                                                                                |                      |                        |                                |                                  |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|------------------------|--------------------------------|----------------------------------|
| Opći cilj                    | 1. Održivi razvoj prometnog sustava                                                                            |                      |                        |                                |                                  |
| Posebni cilj                 | 1.4. Razvijen sustav kopnenog prometa te kvalitetan nadzor cestovnog prometa, cestovne infrastrukture i žičara |                      |                        |                                |                                  |
| Program u državnom proračunu | 3118 Razvoj i sigurnost kopnenog prometa<br>3112 Inspekcijski nadzor cestovnog prometa, cesta i žičara         |                      |                        |                                |                                  |
| Način ostvarenja             | Aktivnost/ projekt u Državnom proračunu                                                                        | Pokazatelj rezultata | Polazna vrijednost (%) | Ciljana vrijednost (2020.) (%) | Ostvarena vrijednost (2020.) (%) |

|                                            |                                                                                                                                                 |                                                                                                                            |    |    |     |
|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|-----|
| 1.4.2.<br>Sigurnost<br>kopnenog<br>prometa | A840001 -<br>Administracija i<br>upravljanje<br>Agencije<br><br>K840002 -<br>Informatizacija<br><br>A840004 – Obveze<br>po sudskim<br>sporovima | "1.4.2.1.Stupanj<br>riješanih<br>upravnih/neupravni<br>ih predmeta unutar<br>utvrđanih rokova<br>(godišnja<br>vrijednost)" | 95 | 95 | 100 |
|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|-----|

Bez obzira na promijenjene uvijete rada za vrijeme pandemije, svi predmeti u 2020. godini riješeni su unutar predviđenih rokova.

## 10. STANJE SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA U REPUBLICI HRVATSKOJ

### 10.1 Izvješće o sigurnosti – zakonska osnova

Temeljem Zakona upravitelji infrastrukture i željeznički prijevoznici su obvezni Agenciji dostaviti svake godine najkasnije do 30. svibnja izvješće o o sigurnosti za prethodnu kalendarsku godinu.

Nadalje, temeljem Zakona, izvješće o sigurnosti mora sadržavati:

- podatke o ispunjavanju unutarnjih sigurnosnih ciljeva trgovačkog društva i rezultate planova sigurnosti;
- razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja i zajedničkih sigurnosnih pokazatelja utvrđenih u Prilogu 4. Zakona ("Narodne novine", broj 63/2020), u mjeri u kojoj se to odnosi na podnositelja izvješća;
- rezultate unutarnjeg nadzora sigurnosti;
- podatke o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom koje mogu biti od značaja za Agenciju, uključujući sažetak informacija koje su pružile stranke u skladu s člankom 21. stavkom 7. točkom b) Zakona ("Narodne novine", broj 63/2020) i
- izvješće o primjeni zajedničkih sigurnosnih metoda.

Sukladno Zakonu i njegovim definicijama te metodologiji<sup>4</sup> Agencije Europske unije za željeznice (ERA), Agencija je u daljnjoj analizi i razradi ovog izvješća o sigurnosti, posebno istaknula **ozbiljne nesreće** (engl. *serious accident*) te **značajne nesreće** (engl. *significant accidents*), kao i ostale podatke (posebno neke pretkazivače nesreća) za koje Agencija smatra da ih je potrebno istaknuti vezano za razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja.

Izvješća o sigurnosti za 2020. godinu su podnijeli upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., Luka Rijeka i 12 željezničkih prijevoznika, koji za 2020. na teritoriju Republike Hrvatske posjeduju važeću potvrdu o sigurnosti izdanu od Agencije:

- HŽ Cargo d.o.o.,
- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- Transagent Rail d.o.o.,
- Eurorail Logistics d.o.o.,
- ENNA Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft, Podružnica Zagreb,
- SŽ - Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- CER Cargo d.o.o.,
- Pružne građevine d.o.o.,
- Rail&Sea do.o.,
- Ten Rail d.o.o..

<sup>4</sup> Prema ERA terminologiji, **ozbiljna nesreća** (engl. *serious accident*) predstavlja sudar vlakova ili iskliznuće vlakova, koje ima za posljedicu smrt najmanje jedne osobe ili teške ozljede pet ili više osoba ili veliku štetu od najmanje 2 mil. eura tj. slična nesreća s istim posljedicama; **značajna nesreća** (engl. *significant accident*) znači nesreću u kojoj je uključeno najmanje jedno vozilo u pokretu, što ima za posljedicu jednu smrtno stradalu osobu ili teško ozljeđenu osobu ili značajnu štetu na vozilima, tračnicama, ostaloj opremi uz tračnice ili okolišu ili veliki poremećaj u prometu. Pri tome su isključene nesreće u radionicama, skladištima i depoima.



Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2020. godinu, bilježi se  **smanjenje broja izvanrednih događaja (ozbiljnih nesreća, nesreća i incidenata) u usporedbi s 2019. godinom za 12,5%**. (Tablica 7, Slike 2 i 3).

U 2020. godini dogodilo se ukupno **10 ozbiljnih nesreća**, što je u odnosu na **petogodišnji prosjek smanjenje za 6 ozbiljnih nesreća (smanjenje za 37,5%)**, **broj nesreća je smanjen za 7 nesreća (smanjenje za 10,61%)**, dok je broj incidenata smanjen za **188 incidenata (smanjenje od 22,04%)**.

Prema pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja, iskazanih prema ERA-a metodologiji, došlo je do smanjenja značajnih nesreća 22 značajne nesreće za 2020. godinu u odnosu na 28 značajnih nesreća za 2019. godinu (Tablica 9) (što je 19,1 % manje u odnosu na petogodišnji prosjek). Isto tako, došlo je do smanjenja usmrćenih za 3 osobe (što je smanjenje u odnosu na petogodišnji prosjek za 39%), a teže ozljeđenih je za 1 osobu manje (smanjenje u odnosu na petogodišnji prosjek za 20%).

Od ukupno 10 usmrćenih osoba u 2020. godini (Tablica 9), na ŽCP-ima je u 2020. godini usmrćeno 4 osobe (2 osobe smrtno stradalo na ŽCP-ima osiguranim signalno-sigurnosnim uređajima, 2 osobe smrtno stradale na ŽCP-u osiguranom prometnim znacima i trokutom preglednosti), a 6 osoba usmrćeno je kao posljedica neopreznog kretanja uz prugu ili prelaska pruge na nedozvoljenim mjestima.

Treba naglasiti da se najveći broj incidenata u 2020. godini (od ukupno 665) dogodio kod podkategorije lom branika na ŽCP-ima (378), što je smanjenje od 14 % u odnosu na 2019. godinu (435), te puknuća tračnica (80), što je smanjenje od 9 % u odnosu na 2020. godinu (87).

Prema pokazateljima koji se odnose na pretkazivače nesreća u 2020. godini treba istaknuti broj pukuća tračnica (80) što je smanjenje od 9 % u odnosu na 2019. (87) te izbacivanje i druge deformacije kolosjeka (12) što je smanjenje od 20% u odnosu na prošlu 2019. (15). U 2020. nisu zabilježeni ispadi signalizacije u nesigurno stanje (u 2019. godini bila su 2 ispada).

## 10.2 Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja

Nacionalne sigurnosne pokazatelje upravitelj infrastrukture, HŽ Infrastruktura d.o.o., iskazao je u svojem Izvješću o sigurnosti za 2020. godinu kroz tri kategorije izvanrednih događaja: ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti<sup>5</sup> (Tablica 7). U Tablici 6 dan je prikaz ukupnog broja ozbiljnih nesreća u 2020. godini.

Tablica 6 – Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2020. godini i uzroci nastanka istih

| OZBILJNE NESREĆE                                               | Ukupno - 2020 | Osobni propust radnika HŽ Infrastrukture | Osobni propust radnika prijevoznika | Tehnički nedostatak na infrastrukturnim podstavcima | Tehnički nedostatak na vučnim i vučenim vozilima | Vremenska nepogoda | Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje putnika | Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje korisnika ŽCP-a | Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje neovlaštenih osoba | Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje trećih osoba |
|----------------------------------------------------------------|---------------|------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Sudar vlakova                                                  | 0             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 0                                                        | 0                                                  |
| Iskliznuće vlaka                                               | 0             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 0                                                        | 0                                                  |
| Ozbiljne nesreće na ŽCP-ima                                    | 4             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 4                                                     | 0                                                        | 0                                                  |
| Nesreće osoba koje su prouzročila željeznička vozila u pokretu | 5             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 5                                                        | 0                                                  |
| Sudar ili iskliznuće pri manevriranju                          | 0             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 0                                                        | 0                                                  |
| Sudar ili iskliznuće željezničkih vozila za posebne namjene    | 0             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 0                                                        | 0                                                  |
| Požari ili eksplozije na željezničkim vozilima                 | 0             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 0                                                        | 0                                                  |
| Druge ozbiljne nesreće                                         | 1             | 0                                        | 0                                   | 0                                                   | 0                                                | 0                  | 0                                             | 0                                                     | 1                                                        | 0                                                  |
| <b>UKUPNO:</b>                                                 | <b>10</b>     | <b>0</b>                                 | <b>0</b>                            | <b>0</b>                                            | <b>0</b>                                         | <b>0</b>           | <b>0</b>                                      | <b>4</b>                                              | <b>6</b>                                                 | <b>0</b>                                           |

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2020. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

<sup>5</sup> Prema Zakonu **incident** je svaki događaj, osim nesreće i ozbiljne nesreće (zanačajne nesreće), povezan s odvijanjem željezničkog prometa koji utječe na sigurnost željezničkog sustava; **nesreća** je neželjeni ili nenamjerni iznenadni događaj ili iznenadni događaj ili slijed takvih događaja koji ima štetne posljedice, a koji može biti sudar, iskliznuće, nesreća na ŽCP-u i pješaćkom prelazu preko pruge, nesreća s ljudskim žrtvama uzrokovana vozilom u pokretu, požar i drugo.

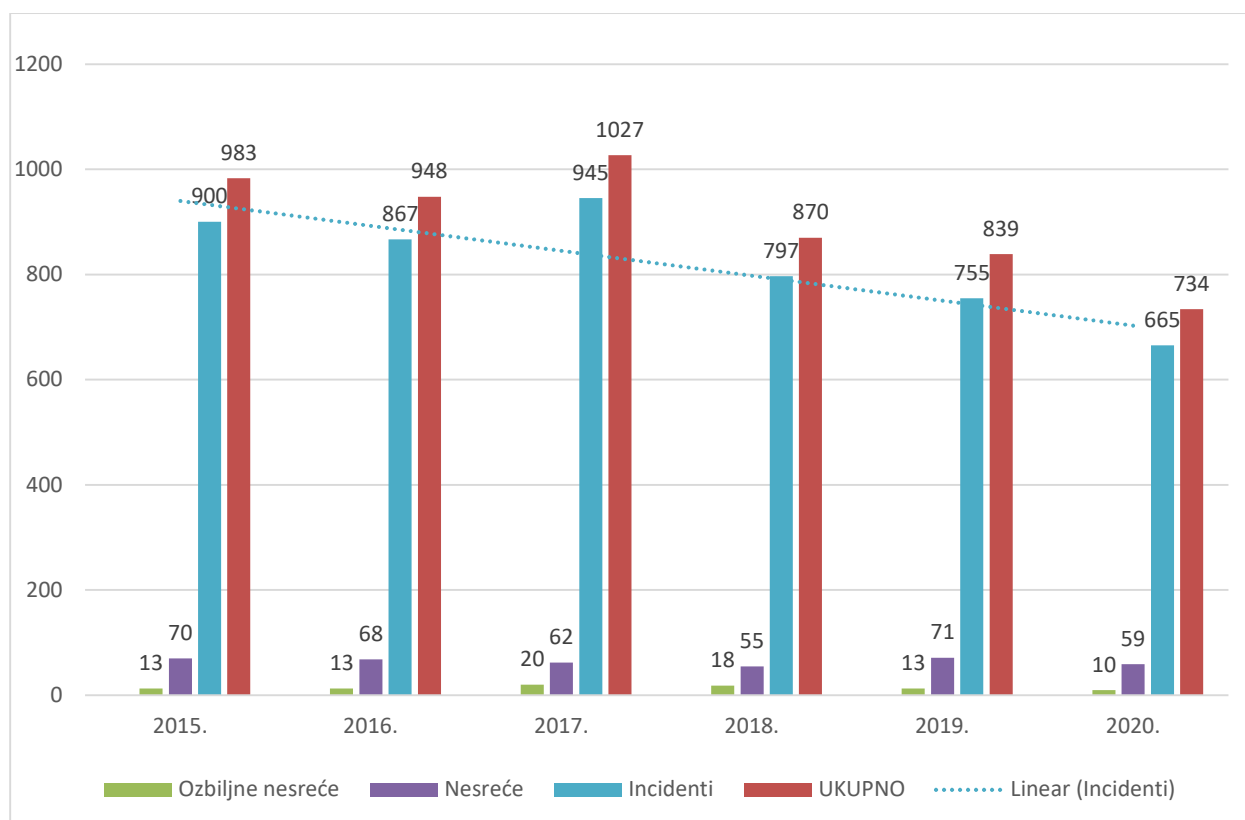


Tablica 7 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja u periodu od 2015. do 2020. – izvanredni događaji

| Kategorija izvanrednih događaja | 2015. | 2016. | 2017. | 2018. | 2019. | 2020. | Prosjek 2015.-2019. | (2020./ Prosjek) x100 | (2020./2019.) x100 |
|---------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|---------------------|-----------------------|--------------------|
| Ozbiljne nesreće                | 13    | 13    | 20    | 18    | 13    | 10    | 16                  | 62,50                 | 76,92              |
| Nesreće                         | 70    | 68    | 62    | 55    | 71    | 59    | 66                  | 89,39                 | 83,10              |
| Incidenti                       | 900   | 867   | 945   | 797   | 755   | 665   | 853                 | 77,96                 | 88,08              |
| UKUPNO                          | 983   | 948   | 1027  | 870   | 839   | 734   | 933                 | 78,64                 | 87,49              |

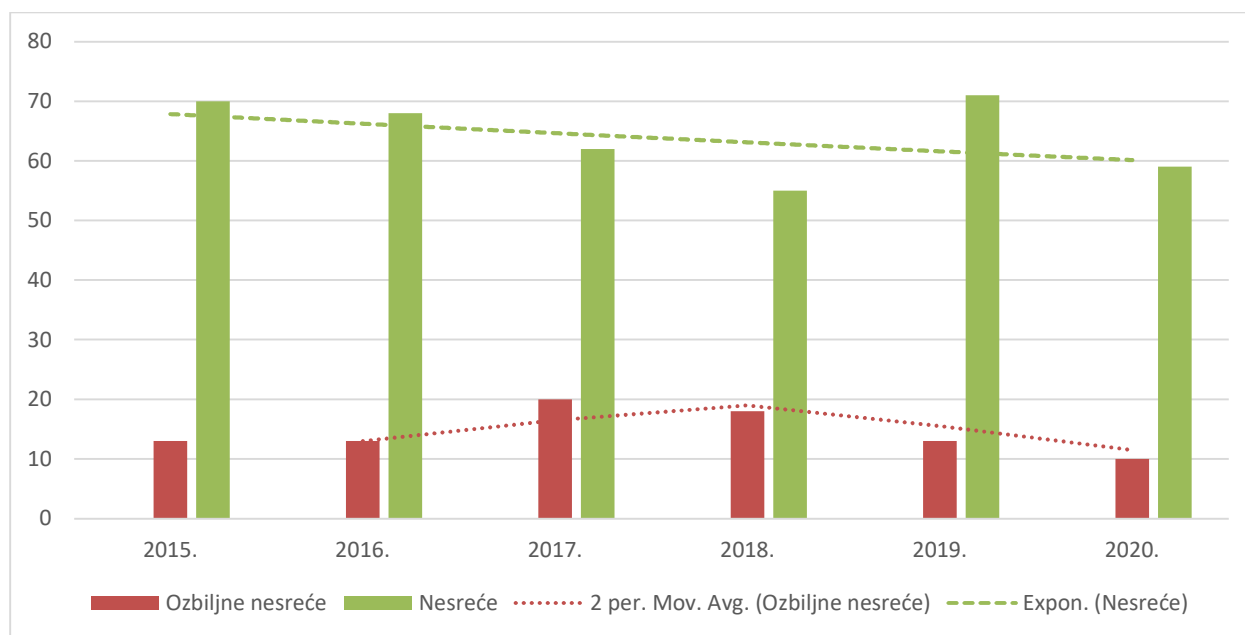
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2020. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 2 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2015.-2020. – ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti (prema Tablici 7)





Slika 3 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2015.-2020. – ozbiljne nesreće i nesreće (prema Tablici 7)



### 10.3 Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja

Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja prati se prema metodologiji ERA-e (Tablica 8). Ovi pokazatelji iskazani su s naslova značajnih nesreća za 2020. u Tablici 8, u kojoj su sadržane kategorije značajnih nesreća te njihov ukupan i relativan broj. Relativan broj nesreća iskazan je u odnosu na ostvarene vlak – kilometre.

Tablica 8 – Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2020.

| ZNAČAJNE NESREĆE                                                                                     | Ukupan broj | Relativan broj<br>(prema vlak-kilometrima) |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------------------------------------------|
| Sudar vlaka sa željezničkim vozilom                                                                  | 0           | 0                                          |
| Sudar vlaka s preprekom unutar slobodnog profila                                                     | 0           | 0                                          |
| Iskliznuća vlaka                                                                                     | 0           | 0                                          |
| Nesreće na ŽCP-ima, uključujući nesreće u kojima sudjeluju pješaci na ŽCP-ima                        | 8           | 4,00E-07                                   |
| Nesreća osoba koje uključuju željezničko vozilo u pokretu, osim samoubojstva i pokušaja samoubojstva | 11          | 5,49E-07                                   |
| Požar u željezničkom vozilu                                                                          | 1           | 4,99E-08                                   |
| Ostalo                                                                                               | 2           | 9,99E-08                                   |
| <b>UKUPNO:</b>                                                                                       | <b>22</b>   | -                                          |

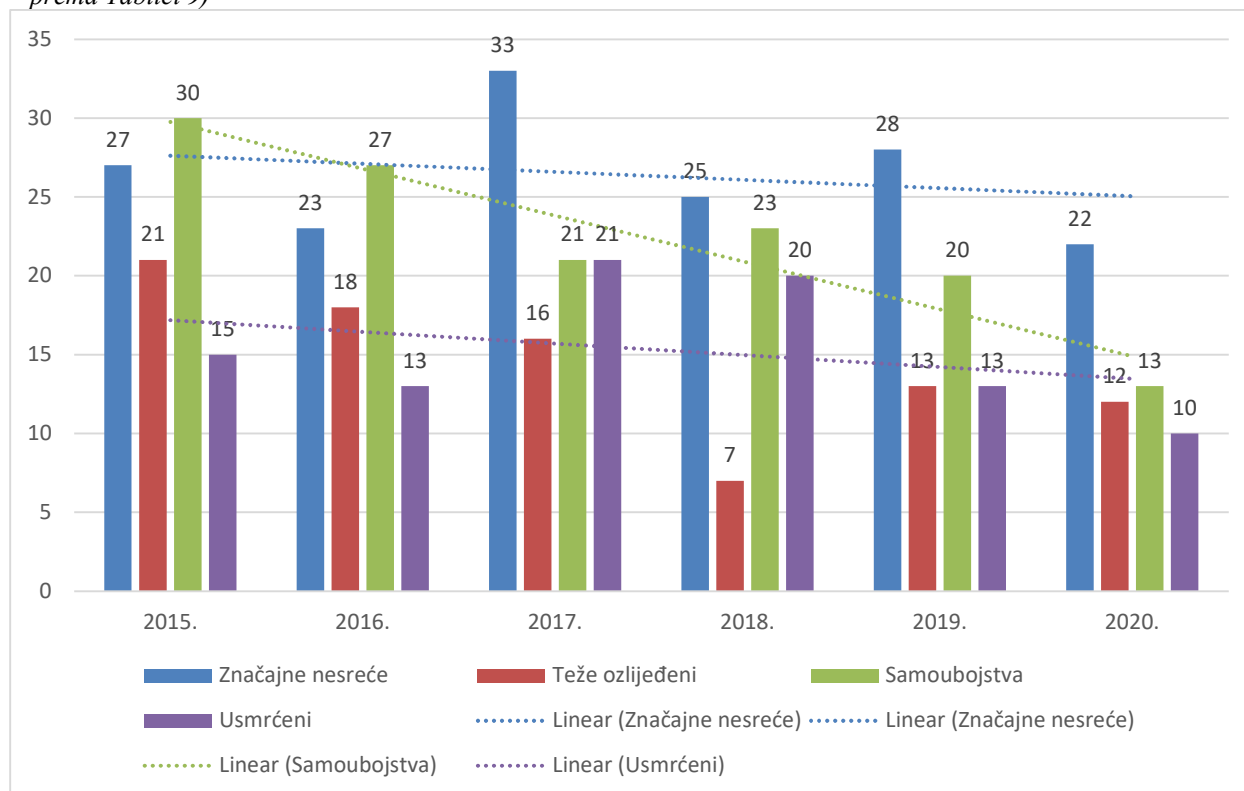
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2020. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 9 – Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2015.-2020. godine (sukladno ERA metodologiji)

| Godina                           | Značajne nesreće | Teže ozlijeđeni | Samoubojstva | Usmrćeni |
|----------------------------------|------------------|-----------------|--------------|----------|
| 2015.                            | 27               | 21              | 30           | 15       |
| 2016.                            | 23               | 18              | 27           | 13       |
| 2017.                            | 33               | 16              | 21           | 21       |
| 2018.                            | 25               | 7               | 23           | 20       |
| 2019.                            | 28               | 13              | 20           | 13       |
| 2020.                            | 22               | 12              | 13           | 10       |
| Prosjeck 2015.-2019.:            | 27,2             | 15,0            | 24,2         | 16,4     |
| $((2020/prosjeck)-1) \times 100$ | -19,1            | -20,0           | -46,3        | -39,0    |
| $((2020/2019)-1) \times 100$     | -21,4            | -7,7            | -35,0        | -23,1    |

Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2020. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 4 – Pregled najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2015.-2020. godine (sukladno ERA metodologiji – prema Tablici 9)



U 2020. godini smrtno je stradalo 10 osoba, što je u odnosu na 2019. godinu smanjenje za 3 smrtno stradale osoba (-23,1%), a u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 39,0%. Pored toga u 2020. bilježimo 7 samoubojstva manje u odnosu na 2019., za 46,3% manje u odnosu na petogodišnji prosjek. Nadalje, teže ozlijeđenih je za 1 manje u odnosu na 2019., što predstavlja smanjenje za 7,7 %, a u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 20,0 %. I na kraju, bilježi se smanjenje značajnih nesreća u odnosu na 2019. za 6 nesreća (-21,4%), što u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 19,1%. (Tablica 9, Slika 4).

#### 10.4 Ostali relevantni pokazatelji koji se odnose na sigurnost

I dalje u Republici Hrvatskoj su najveći sigurnosni problemi u željezničkom sustavu vezani uz željezničko-cestovne prijelaze. Prema podacima iz Izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture za 2020. godinu navodi se broj aktivnih i pasivnih ŽCP-a. Jedna od mjera za povećanje sigurnosti ŽCP-a, pored mjera koja su vezane za razne akcije oko osvještavanja javnosti te podizanje sigurnosne kulture, svakako je ulaganje u aktivne ŽCP-e. **Prema Tablici 10 vidljivo je da su ulaganja u ŽCP-e u periodu od 2015. do 2020. godine bila minimalna.**

Tablica 10 – Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2020.)

| Vrsta ŽCP-a                        | 2020. | 2019. | 2018. | 2017. | 2016. | 2015. |
|------------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| a. Aktivni ŽCP-i                   | 585   | 584   | 585   | 565   | 565   | 553   |
| Ručni                              | 193   | 193   | 194   | 196   | 196   | 205   |
| Automatski s upozorenjem korisnika | 89    | 88    | 91    | 92    | 92    | 91    |
| Automatski sa zaštitom korisnika   | 303   | 303   | 300   | 277   | 277   | 257   |
| Sa zaštitom pruge                  | 0     | 0     | 0     | 0     | 0     | 0     |
| b. Pasivni ŽCP-i                   | 921   | 921   | 927   | 947   | 948   | 896   |
| c. UKUPNO (a+b)                    | 1506  | 1505  | 1512  | 1512  | 1513  | 1449  |

Izvor: Izvješća o sigurnosti, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Pored razvijenosti ŽCP-a, kao jednog od značajniji pokazatelja sigurnosti željezničkog prometa, na ovom mjestu treba istaknuti i ostale važne pokazatelje koji utječu na sigurnost, pa tako želimo istaknuti i stalni trend povećanja prometa, što je svakako dobar pokazatelj ali ujedno traži povećanu brigu i daljnji razvoj sustava upravljanja sigurnošću. Prema podacima preuzetim s internet stranica Državnog zavoda za statistiku bilježi se zadnjih godina lagani trend rasta teretnog prometa u Republici Hrvatskoj (Tablica 11; Slika 5). Posljedica je to stalne liberalizacije tržišta, uvođenje novih prijevoznika kroz primjenu EU zakonodavstva, posebno vezano uz preuzimanje pravnog okvira 3. i 4. željezničkog paketa nakon ulaska Republike Hrvatske u sastav punopravnog članstva unutar Europske unije.

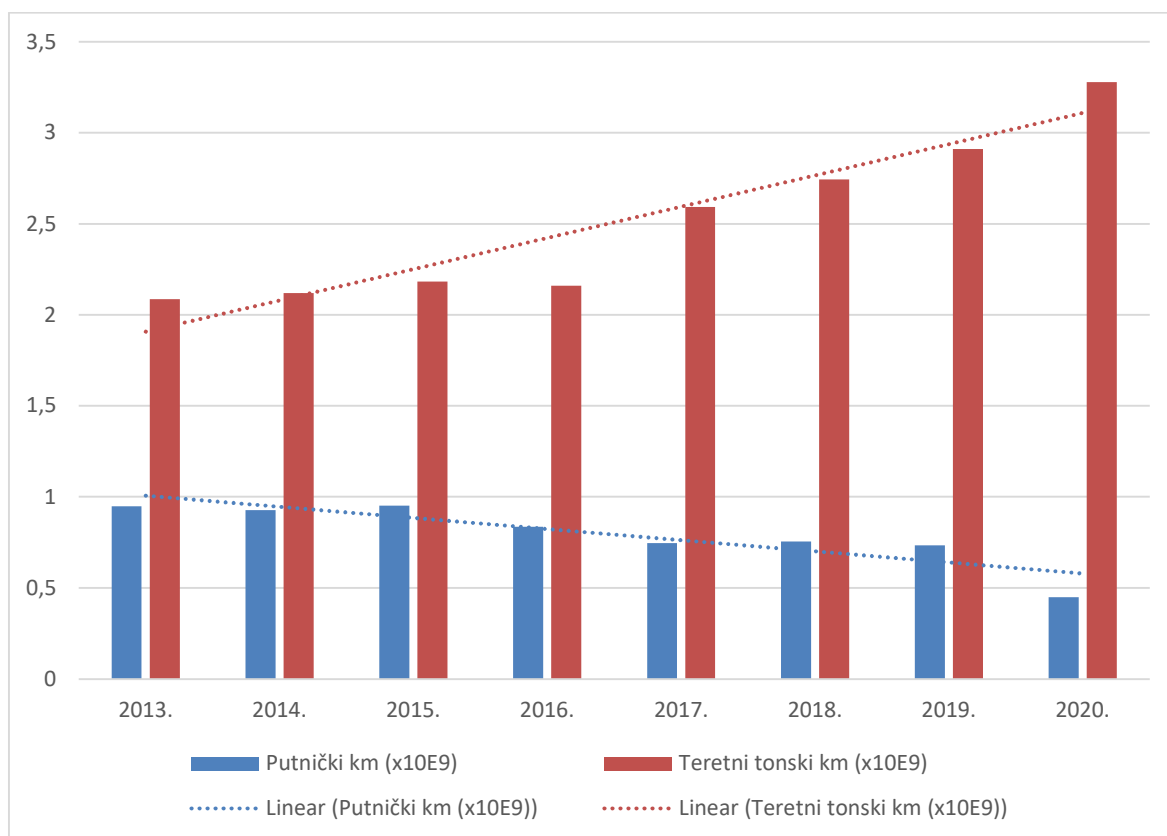
Teretni promet je 2020. u odnosu na 2019. godinu porastao za oko 12%, a u odnosu na 2013. bilježimo povećanje za 57%. No, za razliku od teretnog prometa, putnički promet je u stalnom padu (2020. u odnosu na 2019. bilježi pad za oko 39%), što je zasigurno posljedica sporije liberalizacije u tom dijelu prijevoza (za sada imamo samo jednog putničkog prijevoznika – HŽ Putnički promet d.o.o.) ali i uvjeta uzrokovanih pandemijom Covid 19 u protekloj godini.

Iako ulaskom novih željezničkih prijevoznika bilježimo povećanje teretnog prometa, moramo biti svjesni da se puni kapaciteti prijevoznika ne mogu ostvariti, što je velikim dijelom posljedica zastarijelih pruga na kojima su u cilju održavanja prihvatljive razine sigurnosti ograničene brzine.

*Tablica 11 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2013. do 2020. godine*

| Godina | Putnički km (x10E9) | Teretni tonski km (x10E9) |
|--------|---------------------|---------------------------|
| 2013.  | 0,948               | 2,086                     |
| 2014.  | 0,927               | 2,119                     |
| 2015.  | 0,951               | 2,183                     |
| 2016.  | 0,836               | 2,160                     |
| 2017.  | 0,745               | 2,592                     |
| 2018.  | 0,755               | 2,743                     |
| 2019.  | 0,734               | 2,911                     |
| 2020.  | 0,449               | 3,279                     |

Izvor: Državni zavod za statistiku (<http://www.dsz.hr/>)

*Slika 5 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2013. do 2020. godine (prema Tablici 11)*

## 10.5 Podaci o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom, koji su značajni za sigurnost

U ovom dijelu navodimo napravnosti, koje su primjećene nakon obavljenih unutarnjih kontrola željezničkog prometa od strane upravitelja infrastrukture i koje smatramo da su značajne za sigurnost:

- Na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2020. godini dogodile su se 4 ozbiljne nesreće i 26 nesreća, pri čemu su usmrćene 4 osobe i teško je ozljeđeno 6 osoba, dok se u 2019. godini dogodilo 6 ozbiljnih nesreća i 25 nesreća, pri čemu je usmrćeno 6 osoba i teško ozljeđeno 6 osoba. Ukupan broj ozbiljnih nesreća i nesreća na ŽCP-ima u 2020. godini smanjen je za jedan izvanredni događaj (3%), broj usmrćenih osoba smanjen je za dvije osobe (33%), a broj teško ozljeđenih osoba ostao je isti.
- U cilju prevencije nesreća te osvješćivanja opće javnosti, osobito djece i mladih, HŽ Infrastruktura d.o.o. već gotovo dvadeset godina provodi edukativnu akciju: "Vlak je uvijek brži". Akcija se provodi u školama diljem Republike Hrvatske te na ŽCP-ima u sklopu Međunarodnog dana svjesnosti o opasnostima na ŽCP-ima (ILCAD) kako bi se utjecalo na smanjenje broja izvanrednih događaja na ŽCP-ima osiguranim SS uređajima.
- Osim navedene akcije u tijeku je i provedba projekta osiguranja 50 ŽCP-a, čiji je rok za završetak 2. kvartal 2022., kao i projekta osiguranja i modernizacije 94 ŽCP-a i jednog pješačkog prijelaza automatskim elektroničkim SS uređajima.
- U 2020. godini dogodilo se 5 ozbiljnih nesreća i 8 nesreća uzrokovanih željezničkim vozilom u pokretu, pri čemu je usmrćeno 5 osoba i teško ozljeđeno 6 osoba, dok se u 2019. godini dogodilo 7 ozbiljnih nesreća i 9 nesreća, pri čemu je usmrćeno i teško ozljeđeno po 7 osoba. Ukupan broj ozbiljnih nesreća i nesreća na ŽCP-ima u 2020. godini smanjen je za 3 izvanredna događaja (18,5%), broj usmrćenih osoba smanjen je za 2 osobe (28%), a broj teško ozljeđenih osoba smanjen je za 1 osobu (14%).
- Opremanje svih željezničkih vozila za posebne namjene koja nemaju uređaj za automatsku zaštitu vlaka (autostop uređaj) - Do kraja 2018. realizirano je 75%, odnosno 60 željezničkih vozila za posebne namjene opremljeno je autostop uređajem. U 2019. nerealizirani dio je 14 željezničkih vozila za posebne namijene, a u 2020. godini izvršena je ugradnja u 9 željezničkih vozila od planiranih 14, što iznosi 64% realizacije. Od preostalih vozila koja se nalaze u radionicama, 3 vozila bit će opremljena prilikom redovite revizije u 2021. godini, a za preostalih 2 vozila predviđa se otpis.
- U 2020. godini iz redovite funkcije regulacije prometa, radi nepravovremenog uključivanja ŽCP-a, isključena su 2 ŽCP-a: ŽCP „Kruškovac“ i ŽCP „Kupljenovo“, gdje su uređaji osiguranja tipa KŽCP-DK-EM sa sustavom detekcije tipa MS 2000. Operativnim planom provedbe Politike sigurnosti HŽ Infrastruktura d.o.o. za 2021. godinu predviđena je zamjena postojećih sustava detekcije vlaka MS 2000 na 6 ŽCP-a.

## 10.6 Primjena zajedničkih sigurnosnih metoda (Primjena uredbi Komisije: (EU) 1078/2012<sup>6</sup> i (EU) 402/2013)

U ovom dijelu navodimo najvažnije dijelove o primjeni zajedničkih sigurnosnih metoda iz izvješća upravitelja infrastrukture (HŽ-Infrastruktura d.o.o.) za 2020. godinu, a koji su bitni za ukupnu ocjenu ostvarenja sigurnosnih ciljeva na razini cijelog željezničkog sustava kao i za određivanje prioritetnih točaka nadzora željezničkog sustava od strane Agencije u narednom periodu (**prioriteti nadzora u sklopu nadzora SMS-a/inspeksijskih nadzora**).

Upravitelj infrastrukture je primjenu zajedničkih sigurnosnih metoda prema Uredbi (EU) 1078/2012 detaljno razradio u Pravilniku o organizaciji i načinu obavljanja kontrole primjene sustava upravljanja sigurnošću (Pravilnik HŽI-659). Sukladno Pravilniku, upravitelj infrastrukture pratio je u 2020. godini četiri akcijska plana<sup>7</sup> zbog prijedene granice prihvatljivosti **odstupanja od postavljenih sigurnosnih ciljeva** definiranim Operativnim planovima provedbe Politike sigurnosti HŽI od 2016-2020:

- **Sklapanje ugovora o međusobnim pravima i obvezama između upravitelja infrastrukture, vlasnika/posjednika/koncesionara industrijskih kolosjeka i željezničkog prijevoznika** – U 2020. godini sklopljeno je 7 ugovora o međusobnim pravima i obvezama između upravitelja infrastrukture, vlasnika/posjednika/koncesionara industrijskog kolosjeka što čini 18% ugovora od ukupnog broja aktivnih industrijskih kolosjeka za koje je bilo potrebno sklopiti ugovore u 2020. čime ovaj sigurnosni cilj nije ostvaren u potpunosti (sukladno članku 89. stavak (4) Zakona – "Narodne novine", broj 63/2020);
- **Puknuće tračnica** – Tijekom 2020. godine upravitelj infrastrukture provodio je preventivno navarivanje **AT zavara** na mjestima gdje su varovi na tračnicama bili niži od 1mm. Za prugu M101 DG-Savski Marof – Zagreb GK – NS Zagreb samo je manji AT zavara navaren budući da je remont pruge u tijeku. Dionica pruge Savski Marof – Zaprešić LK i DK je okončana, a ostalo bi trebalo biti gotovo do kraja 2021. U sklopu ovog akcijskog plana bilo je predviđeno osposobiti djelatnike za rukovanje i staviti u funkciju uređaje za ultrazvučno ispitivanje tračnica i zavara te uređaj za mjerenje zavara – ova mjera je djelomično izvršena;
- **Deformacije kolosjeka** – Tijekom 2020. godine za prugu M402 Sava Rasputnica – Zagreb Klara Kolosjek 1a predviđeno podizanje DTT-a nije provedeno (rokovi su prolongirani dva puta); Za prugu L103 Karlovac – Kamanje – DG nije provedena mjera dopune zastorne prizme (dva puta prolongiran rok); Za prugu R106 Zabok – Đurmanac – DG nije provedena zamjena betonskih pragova, zamjena VPD3, zamjena dvostranih el. prstenova, te podizanje DTT-a (više puta produljivani rokovi); Za prugu M202 Zagreb GK – Rijeka (obnova dionice pruge Generalski stol – Oštarije) djelomično provedeni radovi, te za obnovu kolodvora: Ogulin, Ogulinski Hreljin, Gomirje i Vrbovsko preostala zamjena 10 skretnica.
- **Postavljeni predmeti uz prugu** – učinkovitost akcijskog plana iz ove točke bit će pojašnjeni po implementaciji svih mjera – rokovi za provedbu mjera su najkasnije do 2022.

**Vezano za primjenu Uredbe (EU) 402/2013 i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika** upravitelj infrastrukture naveo je u svojem izvješću o sigurnosti za 2020. godinu da je obavio procjenu i vrednovanje rizika **tek za dvije značajne promjene:** organizacijsko-operativna promjena – Izrada novog informatičkog sustava za monitoring

<sup>6</sup> Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturuom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L 320/8; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1078/2012)

<sup>7</sup> Sukladno Uredbi (EU) 1078/2012 i njezinom članku 4.1 iz Priloga akcijski plan se izrađuje za utvrđene slučajeve nesukladnosti koji se smatraju neprihvatljivim.

poslovnih procesa organizacije i regulacije prometa te organizacijska promjena – Promjena rasporeda radnog vremena na pojedinim radnim mjestima prometnika vlakova u Zagreb Glavnom kolodvoru.

### **10.7 Zaključna ocjena stanja sigurnosti**

Sukladno Zakonu, svi željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture dostavili su Agenciji na vrijeme svoja izvješća o sigurnosti za 2020. godinu. Prema pokazateljima iz izvješća, a na temelju svih provedenih analiza, može se zaključiti da je stanje sigurnosti u Republici Hrvatskoj zadovoljavajuće i bilježi trend poboljšanja kod svih sigurnosnih pokazatelja.

Bilježi se smanjenje broja izvanrednih događaja (ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti), što predstavlja **trend poboljšanja razvoja nacionalnih sigurnosnih pokazatelja** (Tablica 7, Slike 2 i 3). Sukladno tome se bilježi i **trend poboljšanja zajedničkih sigurnosnih pokazatelja** (Tablica 9, Slika 4), koji se prate sukladno ERA metodologiji.

Iako su zamjetna poboljšanja u razvoju sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te unapređenja u sustavima subjekata nadležnih za održavanje (ECM), treba istaknuti da **postoji dosta prostora za poboljšanja kod primjene Uredbe (EU) 402/2013 vezano za procjene i vrednovanje rizika te primjenu zajedničke sigurnosne metode prema Uredbi (EU) 1078/2012..**

I dalje, **najveći sigurnosni rizici na željeznicama u Republici Hrvatskoj prisutni su vezano za željezničko-cestovne prijelaze** na kojima se u 2020. dogodilo 4 ozbiljne nesreće (od 10 ukupno) i 26 nesreća (od 59 ukupno), na kojima je smrtno stradalo 4 osobe (40% od ukupnog broja usmrćenih) te vezano za **nesreće koje uzrokuju željeznička vozila u pokretu**, u sklopu kojih se u 2020. dogodilo 5 ozbiljnih nesreća (od 10 ukupno) i 8 nesreća (od 59 ukupno), gdje je smrtno stradalo 5 osoba (50% od ukupnog broja usmrćenih).

Za kraj je potrebno reći da se, pored svih kvalitetnih preventivnih mjera i aktivnosti koje se provode na unapređivanju sigurnosti željezničkog prometa od strane Agencije i od strane upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, subjekata nadležnih za održavanje i ostalih dionika u željezničkom sustavu, problem sigurnosti i dalje, jednim dijelom, rješava na način da se **smanjuju i ograničavaju brzine te smanjuje propusna moć pruga**, a što je sve **posljedica nedovoljno razvijene željezničke infrastrukture i njezinog održavanja**.

## 11. PREGLED AKTIVNOSTI AGENCIJE

### 11.1 Postupanje i rješavanje upravnih stvari

Agencija je u 2020. godini postupala i rješavala u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti te je riješila ukupno 1090 raznih predmeta (uključujući audite SMS-a te inspekcijske nadzore i preglede) donoseći upravne akte iz područja svoje nadležnosti utvrđene Zakonom (rješenja, uvjerenja, potvrde, dozvole, odobrenja, ovlaštenja i slično) primjenjujući pri tom odredbe propisa kojima se uređuje upravni postupak.

Tablica 12 – Broj i struktura riješenih predmeta u 2020. godini

| Br. | Opis predmeta                                                                                                                                                                 | Uprava                               | Broj riješenih predmeta u 2020. |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------|
| 1.  | Uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture, odobrenja za puštanje strukturnih podsustava u uporabu, rješenja za pokusni rad i pokusne pružne dionice infrastrukture | Uprava za željezničku infrastrukturu | 12                              |
| 2.  | Auditi SMS-a upravitelja infrastrukture                                                                                                                                       | Uprava za željezničku infrastrukturu | 2                               |
| 3.  | Potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike                                                                                                                              | Uprava za željezničke prijevoznike   | 7                               |
| 4.  | Auditi SMS-a željezničkih prijevoznika                                                                                                                                        | Uprava za željezničke prijevoznike   | 11                              |
| 5.  | Odobrenja za puštanje u uporabu vozila (vučna i vučena vozila)                                                                                                                | Uprava za željeznička vozila         | 63                              |
| 6.  | Dozvole za strojovođe                                                                                                                                                         | Uprava za željeznička vozila         | 90                              |
| 7.  | Ovlašćivanje centara za osposobljavanje                                                                                                                                       | Uprava za željeznička vozila         | 5                               |
| 8.  | Dozvole za ispitivače strojovođa                                                                                                                                              | Uprava za željeznička vozila         | 18                              |
| 9.  | Rješenja za ECM + auditi                                                                                                                                                      | Uprava za željeznička vozila         | 10                              |
| 10. | Upisi vozila u registar vozila – potvrde (+VKM)                                                                                                                               | Uprava za željeznička vozila         | 51                              |
| 11. | Rješenje za pokusne pružne dionice za vozila                                                                                                                                  | Uprava za željeznička vozila         | 3                               |
| 12. | Inspekcija - rješenja/prekršajni nalozi                                                                                                                                       | Uprava za poslove inspekcije         | 3                               |
| 13. | Inspekcija - nadzor                                                                                                                                                           | Uprava za poslove inspekcije         | 28                              |
| 14. | Inspekcija - pregledi                                                                                                                                                         | Uprava za poslove inspekcije         | 791                             |
| 15. | <b>UKUPNO</b>                                                                                                                                                                 |                                      | <b>1094</b>                     |

## **11.2 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije**

Pored rješavanja u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti, zaposlenici Agencije u 2020. godini pružali su stručnu pomoć podnositeljima zahtjeva (kroz preliminarne postupke iz svoje nadležnosti propisane Zakonom), izrađivali nacрте prijedloga općih i pojedinačnih akata, vodili brigu o objavi općih akata, obavljali poslove administratora informatičkog sustava (i uređivanja Internet stranica [www.asz.hr](http://www.asz.hr)), pripremali stručne podloge i nacрте prijedloga propisanih izvješća i analiza, očitovanja s primjedbama, prijedlozima i mišljenjima na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih tijela državne uprave koji se odnose na rad Agencije te sudjelovali u radu radnih tijela osnovanih od strane ravnatelja. Nadalje, sudjelovali su u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima nadležnim za željeznički sustav Republike Hrvatske u dijelu sigurnosti i interoperabilnosti, koje se odnose na suradnju Agencije s ERA-om i tijelima nadležnim za sigurnost unutar i izvan Europske unije, opisano u poglavlju 12. Izvješća.

Obzirom da je Agencija tijekom 2020. godine pokušala ublažiti negativne posljedice nedovoljnog broja izvršitelja primjenom multidisciplinarnog pristupa u organizaciji rada, zaposlenici su pored poslova radnih mjesta na koja su raspoređeni obavljali i druge poslove za koje ispunjavaju propisane uvjete, pa je tako inspekcijski nadzor prijevoza opasnih tvari i izvršnih radnika u željezničkom sustavu, temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao glavni inženjer za željezničke teretne prijevoznike, dok je glavni inženjer za registar vozila, također temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao inspekcijski nadzor vučenih vozila. Slično tome, poslove u izradi potrebne dokumentacije – vodiča i uputa za podnošenje zahtjeva vezanih za nove izmjene u zakonodavstvu radi uvođenja 4. željezničkog paketa (kako je opisano u poglavlju 11.2.1), izradi Programa rada za 2021. godinu i Izvješća o radu Agencije za 2019. godinu te Strategije nadzora obavljao je i ravnatelj Agencije s obzirom na iskustvo, kompetencije i odgovarajuće obrazovanje s pripadajućim certifikatima.

### **11.2.1 Izrada novih vodiča na temelju zakonodavstva 4. željezničkog paketa i novih Internet stranica Agencije ([www.asz.hr](http://www.asz.hr))**

Agencija je u prošloj godini uspješno obavila programski zadatak oko izrade novih vodiča za podnositelje zahtjeva koji su doneseni na osnovi novog nacionalnog i EU zakonodavstva 4. željezničkog paketa. Ovi vodiči (i upute) objavljeni su na novim Internet stranicama ([www.asz.hr](http://www.asz.hr)) koje su puštene u službeni rad 16. lipnja 2020. kada je stupio na snagu novi Zakon ("Narodne novine", broj 63/2020), a između ostalih navodimo važnije i opsežnije vodiče (upute) koje su izrađene zbog izmjena u zakonodavstvu:

- Vodič za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti (kroz OSS);
- Vodič za odobrenje za stavljanje vozila na tržište/uporabu (kroz OSS);
- Uputa za izdavanje uvjerenja o sigurnosti;
- Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu građevinskog infrastrukturnog podsustava;
- Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu PU-SS infrastrukturnog podsustava;
- Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu elektroenergetskog infrastrukturnog podsustava;
- Upute za podnošenje zahtjeva za potvrdu za ECM;
- Obnovljeni vodiči za izdavanje dozvole za strojovođe, ovlaštenja za centre za osposobljavanje strojovođa i ispitivačea;
- Upute za podnošenje zahtjeva za Registar vozila.

## **12. SURADNJA S EUROPSKOM AGENCIJOM ZA ŽELJEZNICE I TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR I IZVAN EUROPSKE UNIJE**

Na međunarodnoj razini Agencija, kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost u smislu europskog željezničkog zakonodavstva, surađuje s ERA-om te tijelima nadležnim za sigurnost drugih država članica (NSA). ERA koordinira aktivnu razmjenu mišljenja i iskustava tijela nadležnih za sigurnost zemalja članica Europske unije. Glavna obilježja ove suradnje očitovala se u sljedećem (uglavnom kroz elektroničku komunikaciju – e-mailom i video linkovima usljed pandemije COVID-19):

- 53. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (53<sup>rd</sup> NSA Network meeting; Valenciennes, 11<sup>th</sup> February 2020) – službeni put;
- Sastanak s ERA-om i predstavnicima nacionalnih tijela nadležnim za sigurnost (NSA-ima) s obzirom na daljnju organizaciju rada i trenutno stanje u željezničkom prometu uzrokovano pandemijom COVID-19 (U tom sklopu razmatrani su sljedeći problemi: kašnjenje periodičkih medicinskih pregleda i obnova zdravstvenih potvrda za strojovođe, kašnjenje u osposobljavanju strojovođa, kašnjenja vezano za prijenos zakonodavstva EU 4. željezničkog paketa u nacionalna zakonodavstva, trenutna obustava nadzora (inspekcijskih pregleda) na terenu, ograničenja u prijevozu nacionalnog i prekograničnog željezničkog prometa, financijski problemi željezničkih prijevoznika uvjetovani smanjenjem prometa, ograničenja vezano za održavanje vozila, dogovori vezano za organizaciju rada na daljinu (teleworking), itd.; Skype sastanak je održan 21.4.2021.;
- Sastanak s ERA-om i NSA-ima (*Interim NSA Network meeting*) vezano za stanje sigurnosti uzrokovano novonastalom COVID-19 situacijom i ključne točke u željezničkom sustavu EU te problematika prelaska na 4. željeznički paket u 2020. godini - Skype meeting, 26-27<sup>th</sup> May 2020;
- Ad-hoc sastanak s ERA-om i NSA-ima vezano za izmjenu informacija o COVID-19 mjerama i zajedničkim sigurnosnim metodama (CSM) – u sklopu sastanka bilo je riječi o izmjeni trenutnih informacija vezano uz trenutnu situaciju i mjere koje NSA-i i ERA poduzimaju u sklopu COVID-19 pandemije, izmjena informacija oko CSM-a, Skype meeting – 26<sup>th</sup> June 2020;
- 54. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (54<sup>th</sup> NSA Network meeting; 9-10<sup>th</sup> Septemeber 2020)-Skype sastanak;
- 55. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (55<sup>th</sup> NSA Network meeting; 17-18<sup>th</sup> November 2020)-Microsoft Teams sastanak.

Pored sastanaka s ERA-om i NSA-ima, Agencija je s ERA-om imala sljedeće značajne aktivnosti koje su obilježile prošlu 2020. godinu:

- Sklapanje sporazuma o suradnji s ERA-om prema članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796;
- Nadzor (audit) ERA-e kod Agencije u 2020. godini (NSA Monitoring – NSA Croatia).

### **12.1 Sklapanje sporazuma o suradnji s ERA-om (Cooperation Agreement)**

Dana 15. lipnja 2020. Agencija je sklopila Sporazum o suradnji s ERA-om (u nastavku: Sporazum) kojim su ugovorne strane (ERA i Agencija) utvrdile uvjete pod kojima će surađivati u vezi s provedbom zadaća ERA-e kako je navedeno u članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 (Službeni list Europske unije L 138/1; u daljnjem

tekstu: Uredba (EU) 2016/796) u vezi sa jedinstvenim potvrđama o sigurnosti, odobrenjima za vozila u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a, uključujući preliminaran postupak.

Za gore spomenuti Sporazum Agencija je temeljem članka 8. stavka 6. Zakona dobila suglasnost od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Ministarstva financija.

U sklopu Sporazuma Agencija je dogovorila s ERA-om korištenje Jedinstvene kontaktne točke (One-stop shop – OSS; sukladno članku 4. Sporazuma), koja je kao jedinstvena IT platforma (koju razvija i održava ERA) namijenjena za obradu zahtjeva koje podnose dionici željezničkog sustava u cilju donošenja (od strane ERA-e i NSA-a) jedinstvenih potvrda o sigurnosti, odobrenja za puštanje vozila u uporabu/na tržište te odobrenja za ERTMS (u nadležnosti ERA-e).

Sukladno članku 8. Sporazuma Agencija je obvezna za projekte (SSC/VA kroz OSS) u kojima sudjeluje zajedno s ERA-om dostaviti ERA-i izjavu o troškovima vezano za odgovarajuću naknadu ERA-e prema Agenciji, a nakon donošenja odluke (izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti/odobrenja za vozilo) od strane ERA-e.

## ***12.2 Nadzor (audit) ERA-e kod Agencije u 2020. godini (NSA Monitoring – NSA Croatia)***

Sukladno članku 33. Uredbe (EU) 2016/796 ERA ima pravo provesti nadzor (audit):

- sposobnosti nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost da obavljaju zadaće povezane sa sigurnošću i interoperabilnošću željeznica i
- djelotvornosti nadgledanja sustava upravljanja sigurnošću sudionika iz članka 17. Direktive (EU) 2016/796 koje provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost.

ERA je tijekom 2020. godine provela pripreme zajedno sa Agencijom, prikupila relevantnu dokumentaciju te obavila audit koji je sukladno usuglašenom planu proveden online (MS Teams) u periodu od 23. do 27. studenog 2020. godine. Audit je proveden prema principima audita sukladnosti, a fokus ovog kruga audita bio je na nadzoru sustava upravljanja kompetencijama (*competence management system*) i nadzoru SMS-a kojeg provodi Agencija nad željezničkim sustavom (*supervision*).

Sukladno planu predmet audita bili su organizacija i procesi, dok niti jedan pojedinac unutar organizacije u tom sklopu nije bio predmet audita. Audit tim je utvrdio nedostatke i poboljšanja temeljem nalaza utvrđenih na osnovi istraživanja uzoraka dokumentacije i razgovora s predstavnicima Agencije, koji su prema principima audita ostali anonimni, a nalazi s audita i njegova dokumentacija ostaju povjerljivi između audit tima i auditirane strane. Nalazi s audita, završno izvješće i završni sastanak planirani su za 2021. godinu.



### **13. SURADNJA S TIJELIMA NADLEŽNIM ZA SIGURNOST UNUTAR REPUBLIKE HRVATSKE**

Ministarstvo, Agencija i Agencija za istraživanje nereća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (AIN), kao tijela javne vlasti nadležna za željeznički sustav Republike Hrvatske surađuju s ciljem ostvarenja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava.

Agencija je tijekom 2020. godine pratila, promicala i provodila regulatorni okvir sigurnosti uključujući i nacionalna sigurnosna pravila, sudjelovala u izradi nacrtu prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa potrebnih za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa iz nadležnosti Ministarstva te surađivala s drugim tijelima javne vlasti radi usklađivanja aktivnosti u smislu podizanja razine sigurnosti željezničkog sustava. Agencija je surađivala s državnim tijelima u postupcima i aktivnostima sigurnosti željezničkog sustava, kako slijedi:

Vezano za suradnju s Ministarstvom, važno je istaknuti sljedeće:

- davanje mišljenja na prijedlog Pravilnika o željezničkim vozilima,
- davanje mišljenja na Pravilnik o načinu i uvjetima za sigurno odvijanje i upravljanje željezničkim prometom,
- pojašnjenja vezano za primjenu odredbi Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava koje se odnose na industrijske kolosjeke,
- sudjelovanje u radnoj grupi vezano za donošenje novog Pravilnika o željezničkim vozilima, a naročito radi uređivanja ovog nacionalnog pravila i strukturiranja prema parametrima sukladno Odluci 2015/2299 te priprema za suglasnost od ERA-e,
- suradnja vezano uz davanje očitovanja o rokovima propisanim Uredbom (EU) 2020/698, odnosno potrebi njihovog produljenja,
- davanje očitovanja (Izvešće Agencije) Ministarstvu (temeljem zahtjeva od 25. ožujka 2020.) vezano za realne podatke o trenutnom stanju u Agenciji te mjerama koje se poduzimaju radi pronalaska rješenja za situaciju oko Covid-19 pandemije (krize) kao i scenarija daljnjeg poslovanja u uvjetima spomenute krize.

#### **13.1 Izvešće o COVID-19 pandemiji vezano za organizaciju rada Agencije (suradnja s MMPI)**

Agencija je 25. ožujka 2020. dostavila nadležnom Ministarstvu (MMPI) opsežno izvješće (putem e-maila) vezano za realne podatke o trenutnom stanju u Agenciji te mjere koje se poduzimaju radi pronalaska rješenja te scenario daljnjeg poslovanja u uvjetima širenja Korona virusa (COVID-19).

U svome izvješću Agencija je obradila trenutnu situaciju i poduzete mjere, scenario i plan za prevladavanje trenutne krizne situacije te financijske mjere.

Agencija je poduzela sve potrebne mjere sukladno odlukama i mjerama koje su donesene od strane Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te nadležnog Ministarstva (MMPI), a vezano za daljnje širenje virusa i zaštitu zdravlja uposlenih unutar Agencije. U tom cilju donesena je *Odluka o posebnim mjerama ograničenja ulaska u prostorije Agencije u okolnostima širenja koronavirusa COVID-19*, *Odluka o posebnim mjerama zaštite zaposlenika i organizacije rada Agencije u okolnostima širenja koronavirusa COVID-19* te *Odluka o mjerama za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 u Agenciji za sigurnost željezničkog prometa*. U sklopu tih odluka zatraženo je od svih stranaka i podnositelja zahtjeva da

ne ulaze u prostorije Agencije već da dokumentaciju (zahtjeve) dostavljaju putem pošte i elektroničkom poštom, a pitanja vezana za sigurnost željezničkog sustava upućuju na broj službenog telefona Agencije ili e-poštom (preko web sučelja – info.asz), a sve u cilju izbjegavanja socijalnih kontakata i zaštite zdravlja. Pored toga, zabranjena su sva putovanja u inozemstvo, a putovanja unutar zemlje smanjena su i ograničena na najmanju moguću mjeru osim putovanja inspektora u slučaju urgentnih situacija sukladno procjeni rizika. Organizirana su dežurstva tako da su tijekom dana bili prisutni najviše dva do tri djelatnika radi podizanja pošte, uvođenja pošte i dokumentacije u elektronički sustav za urudžbiranje i upravljanje dokumentacijom (Centrix), pregleda dokumentacije radi obrade predmeta i radi komunikacije s ostalim djelatnicima koji rade od kuće.

Organiziran je rad od kuće putem e-maila i videokonferencija (Skype/MS Teams) te ostalih oblika rada na daljinu (*teleworking*). Većina djelatnika je putem VPN veze (s agencijskim serverom) povezana sa sustavom uredskog poslovanja Centrix, tako da je zadržan kontinuitet poslovanja, a svi predmeti dalje su obrađivani na vrijeme bez zastoja.

U sklopu ovog izvješća date su i informacije vezano za potres<sup>8</sup> koji se dogodio u Zagrebu i okolici dana 22. ožujka 2020. Vezano uz ovaj događaj u izvješću je naglašeno da nedavni potres u Gradu Zagrebu nije učinio nikakve štete ili štetne posljedice u prostorijama i na opremi Agencije te da su svi uposlenici zdravi i nemaju posljedice od ovog potresa.

### ***13.2 Suradnja s AIN-om i HAKOM-om***

Tijekom 2020. godine Agencija je održavala kontinuiranu suradnju s AIN-om (putem e-maila i telefona usljed pandemije COVID-19). Pri tome treba istaknuti suradnju u sklopu istražnih postupaka te poduzimanju radnji u vezi sa sigurnosnim preporukama, sukladno Zakonu.

Agencija je održavala i suradnju s HAKOM-om, no usljed pandemije ova je suradnja bila nešto smanjena i uglavnom putem e-maila.

### ***13.3 Suradnja s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom***

Aktivnosti zajedno s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom očitovale su se u sklopu suradnje vezano za izradu i provedbu Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku (u sklopu inspekcijskih nadzora građevinskog podsustava (pružnog pojasa) i podsustava vozila (tehničke ispravnosti) – posebno tijekom ljetnih mjeseci).

Agencija je tijekom 2020. Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici predložila da podrži inicijativu o ugradnji senzora za nadzor temperature komponenti željezničkih vozila ("Hot-box") na dionicama pruge visoke požarne ugroženosti u okviru Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. godini.

---

<sup>8</sup> Podaci s Internet adrese; [http://www.pmf.unizg.hr/geof/seizmoloska\\_sluzba/izvjesca\\_o\\_potresima](http://www.pmf.unizg.hr/geof/seizmoloska_sluzba/izvjesca_o_potresima); U jutarnjim satima 22. ožujka 2020. u 6 sati i 24 minute Zagreb i šire zagrebačko područje pogodio je snažan potres magnitude M=5,5 nakon kojeg su uslijedili brojni naknadni potresi.



## **14. JAVNOST RADA AGENCIJE**

Javnost rada Agencije, prema Zakonu, Statutu i općim aktima Agencije, osigurava se dostupnošću informacija o radu i poslovanju sredstvima javnog priopćavanja, objavom na internet stranici Agencije, za javnost otvorenim sjednicama Upravnog vijeća Agencije, dostavljanjem propisanih izvješća Vladi i ERA-i te provedbom odredaba Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", br. 25/13 i 85/15).

Sukladno navedenim propisima, ne dovodeći u pitanje prethodno navedenu obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o radu u prethodnoj godini uključujući i financijskog izvješća, kada to Vlada zatraži Agencija je obvezna podnositi izvješća o svom stručnom radu i financijskom poslovanju te o pojedinim specifičnim pitanjima iz svog djelokruga rada i za razdoblje kraće od godinu dana. Pored toga, Agencija je obvezna svake kalendarske godine podnositi ERA-i izvješće o svojim aktivnostima u prethodnoj godini, a koje obuhvaća informacije određene Zakonom.

Agencija, kao pravna osoba s javnim ovlastima, obvezna je postupati na način propisan Zakonom o pravu na pristup informacijama. Sukladno tome, Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2020. godinu dostavljeno je Povjereniku za informiranje 27. siječnja 2021. godine, u zakonskom roku. Prema navedenom Izvješću, Agencija je u 2020. godini zaprimila 4 zahtjeva za pristup informacijama, od kojih je 4 zahtjeva u cijelosti usvojeno, te su korisnicima prava tražene informacije dostavljene u primjerenom roku.

Budući da Agencija u izvještajnom razdoblju nije imala adekvatne administrativne kapacitete, poslove vezane za ostvarivanje načela javnosti rada i provedbe obveza propisanih navedenim Zakonom obavljala je u skladu s tako zadanim uvjetima. S ciljem što veće otvorenosti i javnosti djelovanja Agencija je i tijekom 2020. godine na vlastitoj internet stranici nastavila objavljivati sve bitne informacije (osnovni podaci, ustrojstvo, nadležnost, odluke, propisi, planovi, izvješća, upute, natječaji, najčešće tražene informacije, podaci za kontakt i sl.). Financijski plan Agencije, kao proračunskog korisnika, sastavni je dio financijskog plana Ministarstva te su ove informacije dostupne javnosti i putem internetskih stranica Ministarstva.

## 15. PROMJENE ZAKONODAVNOG OKVIRA

Agencija je tijekom 2020. započela s primjenom 4. željezničkog paketa kroz novi Zakon (koji je stupio na snagu 16. lipnja 2020.) te sukladno obvezujućim uredbama EU. S obzirom na izmjene koje su se dogodile u tom pogledu, izrađena je pregledna Tablica 13, u kojoj su navedene aktivnosti i promjene u radu Agencije, a koje su važne za primjenu novog regulatornog okvira.

Tablica 13 - Razlike između starog i novog Zakona tj. razlike između „novih“ i „starih“ agencijskih aktivnosti i postupaka

[Novi Zakon](#) – Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", broj 63/2020)

[Stari Zakon](#) – Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", broj 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17)

| br | Aktivnost novi Zakon-<br>članak 8.                                                                                                             | Aktivnost stari Zakon-<br>članak 9.                                                                                                 | Razlika                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Jedinstvene potvrde o sigurnosti<br>( <i>Single Safety Certification</i> – SSC)-sukladno poglavlju IV novog Zakona                             | Potvrde o sigurnosti – sukladno poglavlju IV starog Zakona                                                                          | <a href="#">Novi vodič</a> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Suradnja s ERA-om sukladno obvezama prema Sporazumu o suradnji (vidi br. 5. ovog dokumenta)</li> <li>- Sukladno poglavlju IV novog Zakona</li> <li>- IV željeznički paket</li> <li>- <a href="#">Nova Uredba (EU) 2018/763<sup>9</sup></a></li> <li>- Nova Odluka o zajedničkoj sigurnosnoj metodi i zahtjevi za Sustav upravljanja sigurnošću (u nastavku: SMS) – Odluka (<a href="#">EU</a>) <a href="#">2018/762</a></li> <li>- Dostava zahtjeva kroz jedinstvenu kontaktanu točku (OSS)</li> </ul> |
| 2. | Odobrenja za stavljanje vozila na tržište i odobrenje za tipove vozila ( <i>Vehicle authorisation</i> – VA)-sukladno poglavlju IX novog Zakona | Odobrenje za puštanje u uporabu strukturnih podsustava (infrastrukturnih podsustava i vozila) – sukladno poglavlju IX starog Zakona | <a href="#">Novi vodič</a> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Suradnja s ERA-om sukladno obvezama prema Sporazumu o</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

<sup>9</sup> Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/763 od 9. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznim sredstvima u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 653/2007 (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L 129/49; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/763)

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                         | <p>suradnji (vidi br. 5. ovog dokumenta)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sukladno poglavlju IX novog Zakona</li> <li>- IV željeznički paket</li> <li>- Nova <a href="#">Uredba EU 2018/545<sup>10</sup></a></li> <li>- Dostava zahtjeva kroz jedinstvenu kontaktnu točku (OSS)</li> </ul>                                                                                                                                                 |
| 3. | <p>Izdavanje uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture – sukladno člancima 33., 34. i 35. novog Zakona</p>                                                                                                                                                                                                                            | <p>Uvjerenje o sigurnosti sukladno člancima 30., 31. i 32. starog Zakona</p>                                                                            | <p>Aktivnost i procedura se bitno nije promijenila i propisana je smjernicama objavljenim na <a href="#">Internet stranicama Agencije</a>.</p> <p>U primjeni je nova Uredba <a href="#">(EU) 2018/762</a>, kojom su uređene nove zajedničke sigurnosne metode u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću, a koja se primjenjuje od 16.6.2020., kada je stupio na snagu novi Zakon, odnosno počeo se primjenjivati 4. željeznički paket.</p> |
| 4. | <p>Odobrenja za puštanje u uporabu infrastrukturnih podsustava u skladu sa Zakonom i izravno primjenjivim propisima EU:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Građevinski,</li> <li>- Elektroenergetski</li> <li>- Prometno-upravljački i signalno-sigurnosni (u nastavku: PU-SS)</li> </ul> <p>Sukladno poglavlju VIII. novog Zakona</p> | <p>Izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava (infrastrukturnih podsustava i vozila) – sukladno poglavlju VIII. starog Zakona</p> | <p>Novi vodiči:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <a href="#">Vodič za građevinski podsustav</a></li> <li>- <a href="#">Vodič za elektroenergetski podsustav</a></li> <li>- <a href="#">Vodič za PU-SS;</a></li> <li>- Nije bilo promjena u postupku u odnosu na stari Zakon osim što je u novom Zakonu propisano da Agencija objavi vodiče za</li> </ul>                                                                                   |

<sup>10</sup> Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/545 od 4. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za postupak odobravanja željezničkih vozila i postupak odobravanja tipa željezničkih vozila u skladu s Direktivom (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (Službeni List Europske unije L 90/66; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/545)

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                           | podnošenje zahtjeva (smjernice) na svojim stranicama (sukladno članku 56. stavku (5) Zakona), što je i učinila.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 5. | Pružanje potpore <a href="#">Agenciji Europske unije za željeznice</a> (ERA) pri izdavanju potvrda o sigurnosti i odobrenju za stavljanje vozila (tipova vozila) na tržište – sukladno Sporazumu s ERA-om ( <i>Cooperation Agreement</i> ) prema članku 8. stavku (6) novog Zakona. | -                                                                                                         | Nova aktivnost – suradnja s ERA-om i preuzete obveze prema Sporazumu o suradnji prema čl. 76. st. 1 <a href="#">Uredbe (EU) 2016/796</a> , vezano za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti (SSC) i odobrenja za stavljanje vozila na tržište (VA) putem jedinstvene kontaktne točke (OSS).                                                                                                                          |
| 6. | Izdavanje ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje (ECM – <i>Entity in Charge of Maintenance</i> ) – sukladno članku 81. i članku 82. novog Zakona                                                                                                                               | Izdavanje ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje teretnih vagona – sukladno članku 65. starog Zakona | Aktivnosti Agencije i procedura za podnošenje zahtjeva je slična starom Zakonu i objavljena je na internetskim stranicama Agencije ( <a href="#">Uputa br.: 05-ASŽ-ECM-01-200924</a> ), osim vezano za primjenu nove <a href="#">Uredbe (EU) 2019/779</a> , kojom je stavljen van snage stara Uredba (EU) br. 445/2011. Novom uredbom ovlaštenje Agencije se proširuje i na vučna vozila ( <a href="#">ERADIS baza</a> ). |
| 7. | Obavljanje poslova tijela za procjenu rizika (AsBo- <i>assessment body</i> ) i izdavanje izvješća o procjeni sigurnosti u skladu s Provedbenom uredbom Komisije ( <a href="#">EU</a> ) <a href="#">br. 402/2013</a>                                                                 | -                                                                                                         | Nova aktivnost propisana <a href="#">Uredbom (EU) br. 402/2013</a> , a za podnošenje zahtjeva opisna procedura na internetskim stranicama Agencije ( <a href="#">Uputa br.: 11-ASŽ-AsBo-01-200930</a> ).                                                                                                                                                                                                                  |
| 8. | Izdavanje odobrenja za probni rad PU-SS                                                                                                                                                                                                                                             | Pokusni rad podsustava sukladno članku 51. starog Zakona                                                  | Aktivnost i procedura nije promijenjena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|     |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | podstava – sukladno članku 65. novog Zakona                                                                                                                                                                                    |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 9.  | Izdavanje odobrenja za probne pružne dionice – sukladno članku 67. novog Zakona                                                                                                                                                | Pokusna pružna dionica – sukladno članku 54. starog Zakona                                          | Osim promijenjenog naziva nema promjena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 10. | Izdavanje odobrenja za puštanje u uporabu novog, moderniziranog ili obnovljenog industrijskog kolosijeka – sukladno članku 89. novog Zakona                                                                                    | Industrijski kolosijeci – sukladno članku 72. starog Zakona                                         | Aktivnost i procedura nije promijenjena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 11. | Izdavanje odobrenja za otvaranje novoizgrađenog stalnog ili privremenog željezničko-cestovnog prijelaza ( ŽCP), odnosno pješačkog prijelaza preko pruge i objava odluke u Narodnim novinama – sukladno članku 98. novog Zakona | Željezničko – cestovni prijelaz i pješački prijelaz preko pruge – sukladno članku 83. starog Zakona | U novom Zakonu precizirane su i nadopunjene ovlasti Agencije u stavcima (7) – (9) članka 98. novog Zakona.                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 12. | Izdavanje odobrenja za zatvaranje postojećeg ŽCP-a, odnosno pješačkog prijelaza preko pruge i objava odluke u Narodnim novinama – sukladno članku 98. novog Zakona                                                             | -                                                                                                   | U novom Zakonu precizirane su i nadopunjene ovlasti Agencije u stavku (10) članka 98. novog Zakona.                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 13. | Izdavanje dozvola za strojovođe, ovlaštenje centara za osposobljavanje strojovođa i ispitivača strojovođa, vođenje registra strojovođa – sukladno poglavlju XV. novog Zakona                                                   | Strojovođe – sukladno poglavlju XV. starog Zakona                                                   | Nema promjena – prijašnji i sadašnji postupci propisani vodičima objavljenim na internetskim stranicama Agencije: <ul style="list-style-type: none"> <li>- <a href="#">Vodič za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za strojovođu</a></li> <li>- <a href="#">Vodič za podnošenje zahtjeva za ovlašćivanje centra za osposobljavanje strojovođa</a></li> </ul> |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                    | - <a href="#">Vodič za podnošenje zahtjeva za ispitivača strojovođa</a>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 14. | Označavanje vozila – sukladno članku 80. novog Zakona – Agencija svakom vozilu dodjeljuje europski broj vozila (EVN – <i>European vehicle number</i> ); Uz jedinstveni broj, vozilo mora biti označeno i sa slovnom oznakom za posjednika vozila (VKM- <i>Vehicle Keeper Marking</i> ), koji posredstvom Agencije dodjeljuje ERA | Označavanje vozila – sukladno članku 63. starog Zakona                                             | Aktivnost i procedura nije promijenjena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 15. | Upis u Registar vozila – sukladno članku 90. novog Zakona                                                                                                                                                                                                                                                                        | Registar vozila i Europski registar tipova vozila – sukladno članku 73. i članku 74. starog Zakona | Aktivnost i procedura nije promijenjena, a sve je propisano <a href="#">Smjernicama za podnošenje zahtjeva za upis u registar željezničkih vozila</a> , objavljenim na Internet stranicama Agencije.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 16. | Nadzor nad jedinstvenom potvrdom o sigurnosti – sukladno članku 10. novog Zakona<br>Nadzor nad sustavom za upravljanje sigurnošću (SMS-om) – sukladno članku 9. novog Zakona                                                                                                                                                     | Nadzor sustava upravljanja sigurnošću – prema članku 34. starog Zakona                             | Aktivnost i procedura se promijenila utoliko što zahtjeve za sustav upravljanja sigurnošću Agencija provjerava sukladno zajedničkoj sigurnosnoj metodi prema novoj Uredbi ( <a href="#">EU</a> ) <a href="#">2018/762</a> – u primjeni od 16. lipnja 2020 (prije: Uredba ( <a href="#">EU</a> ) <a href="#">1158/2010</a> ); Nakon izdavanja potvrde o sigurnosti SMS se nadzire prema novoj Uredbi ( <a href="#">EU</a> ) <a href="#">2018/761</a> (prije: ( <a href="#">EU</a> ) <a href="#">1077/2012</a> )) |
| 17. | Nadzor nad uvjerenjem o sigurnosti sukladno članku 11. novog Zakona<br>Nadzor nad sustavom za upravljanje sigurnošću                                                                                                                                                                                                             | Nadzor sustava upravljanja sigurnošću – prema članku 34. starog Zakona                             | Aktivnost i procedura se promijenila utoliko što zahtjeve za sustav upravljanja sigurnošću Agencija provjerava sukladno zajedničkoj                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | (SMS-om) – sukladno članku 9. novog Zakona                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | sigurnosnoj metodi prema novoj Uredbi ( <a href="#">EU</a> <a href="#">2018/762</a> – u primjeni od 16. lipnja 2020 (prije: Uredba ( <a href="#">EU</a> <a href="#">1169/2010</a> )); Nakon izdavanja potvrde o sigurnosti SMS se nadzire prema novoj Uredbi ( <a href="#">EU</a> <a href="#">2018/761</a> (prije: ( <a href="#">EU</a> <a href="#">1077/2012</a> ))                                                                                                     |
| 18. | Inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije – sukladno poglavlju XVIII novog Zakona                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Inspekcijski nadzor – sukladno poglavlju XVIII starog Zakona                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Aktivnost i procedura nije promijenjena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 19. | <p>Agencija provodi razmjenu stajališta i iskustava, osobito u okviru mreže koju je uspostavila ERA – Agencija Europske unije za željeznice u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja na području Europske unije – sukladno članku 8. stavku (4) novog Zakona</p> <p>Agencija surađuje s ERA-om, osobito u svrhu nadgledanja razvoja sigurnosti željeznica na razini EU – sukladno članku 8. stavku (5) novog Zakona</p> <p>Agencija sklapa sporazum s ERA-om sukladno članku 76. Uredbe (EU) 2016/796 uz prethodnu suglasnost Ministarstva i ministarstva nadležnog za financije – sukladno članku 8. stavku (6) novog Zakona</p> | <p>Agencija provodi aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnih za sigurnost u ostalim državama članicama EU u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim prijevozniciima kojima su dodijeljene međunarodne trase – sukladno članku 9. stavku (5) starog Zakona</p> | <p>Aktivnosti se bitno mijenjaju u pogledu novih zadataka i suradnje sukladno preuzetim obvezama prema Sporazumu o suradnji prema čl. 76. st. 1 <a href="#">Uredbe (EU) 2016/796</a>, a vezano za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti (SSC) i odobrenja za stavljanje vozila na tržište (VA) putem jedinstvene kontaktne točke (OSS). Pored toga ERA ima pravo da temeljem članka 33. prije spomenute Uredbe nadzire rad Agencije (uobičajeno putem audita).</p> |
| 20. | Praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava, uključujući sudjelovanje u donošenju                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava, uključujući sudjelovanje u donošenju                                                                                                                                                                                                                                                    | Aktivnost i procedura se nije promijenjena.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|  |                                                                                                                                  |                                                                       |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--|
|  | podzakonskih propisa i donošenje obvezujućih uputa iz područja svoje nadležnosti – sukladno članku 8. stavku (2) 1) novog Zakona | podzakonskih propisa – sukladno članku 9. stavku (3) i) starog Zakona |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|--|

Agencija je u 2020. godini bila uključena u izradu novog Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava i njegovo usklađenje s četvrtim željezničkim paketom (4RWP) kroz suradnju u radnoj grupi koju je osnovao ministar i u tom sklopu imala je značajan udjel u prilagodbi nacionalnog zakonodavstva sukladno izmjenama EU regulative kako u nastavku navodimo.

31. siječnja 2013. godine Europska komisija (u daljnjem tekstu: Komisija) je donijela paket od šest pravnih prijedloga za uspostavu 4RWP, koji imaju za cilj otklanjanje preostalih barijera na uspostavi jedinstvenog europskog željezničkog prostora (engl. Single European Railway Area). Ovaj paket prijedloga sadrži tri grupe mjera:

- › Obnavljanje pravila o upravljačkoj strukturi u vezi s upravljanjem infrastrukturom i prijevozom – "upravljački stup" (engl. "the governance pillar").
- › Daljnje otvaranje tržišta željezničkog putničkog prijevoza – "stup za otvaranje tržišta" (engl. "the market opening pillar"); "upravljački stup" i "stup za otvaranje tržišta" zajednički formiraju "politički stup".
- › Rezanje administrativnih troškova svih željezničkih prijevoznika i olakšavanje pristupa tržištu novim prijevoznicima otklanjanjem preostalih tržišnih prepreka i jačanjem ujednačenih zahtjeva za interoperabilnost i sigurnost unutar svih zemalja članica kako bi se osigurala visoka razina harmonizacije željezničke mreže EU-a i uspostavila nova uloga ERA-e – "tehnički stup" (engl. "the technical pillar").

Sukladno podlogama iz "tehničkog stupa" došlo je do izmjena i izdanja sljedeće EU regulative:

- › [1] Uredba (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanje van snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L138/1; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2016/796 )
- › [2] Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L138/44; u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2016/797)
- › [3] Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. godine o sigurnosti željeznica (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L138/102; u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2016/798)
- › [4] PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/763 od 9. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 653/2007 (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L129/49; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/763)
- › [5] DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L129/26; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/762)

- › [6] PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/764 od 2. svibnja 2018. o pristojbama i naknadama koje se plaćaju Agenciji Europske unije za željeznice i uvjetima za njihovo plaćanje (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L129/68; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/764)
- › [7] PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/867 od 13. lipnja 2018. o utvrđivanju poslovnika odbora za žalbe Agencije Europske unije za željeznice (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L149/3; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/867)
- › [8] DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L129/16; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/761)
- › [9] PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/545 od 4. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za postupak odobravanja željezničkih vozila i postupak odobravanja tipa željezničkih vozila u skladu s Direktivom (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (Službeni list Europske unije L90/66; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/545)
- › [10] PREPORUKA KOMISIJE od 18. srpnja 2018. o uputama za usklađenu provedbu Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom u Uniji (Tekst značajan za EGP)

Sukladno prije navedenoj regulativi ERA je dobila nove odgovornosti, između ostalih, važno je istaknuti:

- Izdavanja odobrenja za puštanje vozila u uporabu/na tržište (engl. Vehicle Authorization - VA)
- Jedinstveni sustav izdavanja sigurnosnih potvrda za željezničke prijevoznike (engl. Single Safety Certification - SSC)
- Nadzor ERTMS-a za sustave uz prugu (engl. *Checking ERTMS trackside solutions*)

Za područje primjene unutar EU-a koje osim domaćeg tržišta obuhvaća i područje izvan granica zemlje članice (engl. *Cross border operation*) ERA u skladu s novom regulativom djeluje kao središnje europsko tijelo ovlašteno za izdavanje odobrenja za željeznička vozila (ili tipove vozila) i njihovo puštanje u uporabu/na tržište (VA) te za izdavanje jedinstvenih sigurnosnih potvrda željezničkim prijevoznicima (SSC).

Tijekom izdavanja odobrenja za vozila (VA) ERA usko surađuje s nacionalnim tijelima nadležnima za sigurnost (pa tako i s našom Agencijom) po pitanju provjere dostavljene dokumentacije i njezine kompletnosti nakon podnesene prijave, ispitivanja jesu li ispunjeni kriteriji za tehničku kompatibilnost i sigurnosnu integraciju te utvrđivanja sukladnosti s nacionalnim pravilima.

ERA u slučaju izdavanja sigurnosnih potvrda (SSC) željezničkim prijevoznicima usko surađuje s pojedinim nacionalnim tijelima nadležnima za sigurnost i u pogledu ocjenjivanja sustava upravljanja sigurnošću (SMS) te, ako je to potrebno, u području ispitivanja sukladnosti s nacionalnim pravilima.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za vozila i sigurnosne potvrde za željezničke prijevoznike koji prometuju samo unutar granica jedne zemlje članice (tzv. nacionalni ili domaći prijevoznici) podnositelj može dostaviti ERA-i ili domaćemu, nacionalnome tijelu nadležnom za sigurnost (našoj Agenciji). U slučaju izoliranih mreža ERA zadaće može povjeriti nacionalnome tijelu

nadležnome za sigurnost sukladno ugovoru o suradnji (CA), kojeg je Agencija za sigurnost željezničkog prometa potpisala s ERA-om dana 15. lipnja 2020. uz sve suglasnosti nadležnih ministarstava sukladno Zakonu.

Prema Sporazumu o suradnji utvrđeni su uvjeti pod kojima će ERA i Agencija surađivati u vezi s provedbom zadataka sukladno članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796, a u vezi s izdavanjem jedinstvenih potvrda o sigurnosti, odobrenja za vozila i tipove vozila u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a, uključujući i preliminaran postupak.

U cilju da oprema za ERTMS na dijelu pruge odgovara tehničkim specifikacijama koje su utvrđene u odgovarajućem TSI-u, te da se spriječi narušavanje TSI-a za ERTMS, ERA djeluje kao "autoritet za sustav ERTMS" (engl. *ERTMS system authority*). U tome smislu ERA je nadležna za izdavanje odobrenja za primjenu tehničkih rješenja ERTMS-a na dijelu pruge, i to prije nego se podnese zahtjev za puštanje u uporabu tog dijela podsustava.

Izmjene u dijelu Direktive o sigurnosti [3], koja je donesena u skladu s mjerama iz "tehničkog stupa" 4RWP-a, znatne su, opsežne i složene te su s ostalom regulativom prenijete u nacionalni pravni poredak kroz Zakon. Promjene su navedene u Tablici 12., a od svih navedenih promjena najveće su one vezane uz izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti, izdavanje odobrenja za vozila (tipove) i njihovo puštanje na tržište/uporabu te u vezi s time suradnju između ERA-e i nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost.

Posebna je tehnička novost to da svi podnositelji zahtjeva za VA i SSC postupak zahtjeve moraju podnositi kroz jedinstvenu IT pristupnu točku (web platformu OSS) za čiji razvoj i održavanje je nadležna ERA, a koriste je svi NSA-ovi i podnositelji zahtjeva. U tome sustavu vode se svi predmeti vezani za: SSC, VA i ERTMS, stanje i status promjena te svi ostali podaci o predmetu do njegova okončanja.

Od promjena koja se uvode važno je spomenuti i formiranje odbora za žalbe (engl. *Board of Appeal* – BoA) koji je formirala ERA-i, a koji omogućava bilo kojoj pravnoj ili fizičkoj osobi da se može žaliti na odluku ERA-e o predmetima koje ona vodi kroz OSS. U slučaju neslaganja između ERA-e i nekog od nadležnih NSA-ova u izdavanju VA-ova ili SSC-ova, a prije upućivanja na BoA-u, nesuglasice će se nastojati riješiti kroz arbitražni postupak.

Vezano uz finacijske aspekte potrebno je istaknuti to da se ERA djelomično financira iz naplate usluga koje će pružati podnositeljima zahtjeva u sklopu svojih novih zadaća (SSC/VA) te da će u sklopu suradnje (u skladu s relevantnim sporazumima o suradnji s NSA-ovima) dio naplate prenijeti na NSA koji je sudjelovao u usluzi/predmetu (sukladno članku 8. Sporazuma o suradnji). To je zahtijevalo da se zemlje članice i njihovi NSA-ovi prilagode/ustroje u skladu s takvim novim sustavom financiranja/naplate i po tom pitanju Agencija je razvila svoj postupak koji je usuglašen s nadležnim Ministarstvom (MMPI).

ERA je za potrebe izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti izradila i na svojim stranicama objavila vodiče – upute za podnošenje zahtjeva za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti (za nadležna tijela i podnositelje zahtjeva) te vodiče (aranžmane) za stavljanje vozila (tipove vozila) na tržište. Sukladno provedbenim uredbama Komisije ([4] i [9]) sva nacionalna tijela nadležna za sigurnost (NSA-i) su obvezni izraditi i na svojim internet stranicama objaviti slične dokumente:

- Vodič za primjenu vezano za podnošenje zahtjeva za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti, a u kojem opisuju i prema potrebi objašnjavaju nacionalna pravila, koja se primjenjuju u odnosu na planirano područje djelovanja kao i primjenjiva nacionalna postupovna pravila;



- Interne aranžmane ili postupke za upravljanje izdavanjem odobrenja za tip vozila i/ili odobrenja za stavljanje vozila na tržište.

Agencija je u tom smislu također izradila vlastite vodiče i stručne podloge te ih je objavila na novim internet stranicama Agencije ([www.asz.hr](http://www.asz.hr)). Posebno je u tom sklopu potrebno istaknuti nacionalne [vodiče za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti](#) ili [odobrenje za stavljanje vozila \(tipova\) na tržište](#) ograničeno na teritorij Republike Hrvatske i kada je za izdavanje odgovarajućeg rješenja (potvrde/odobrenja) nadležna Agencija, pri čemu je potrebno uvažiti nacionalne specifičnosti postupaka i njihove realacije sa Zakonom o općem upravnom postupku, Prekršajnim zakonom, Zakonom o upravnim pristojbama, Zakonom o upravnim sporovima i prema potrebi drugom primjenjivom nacionalnom regulativom.

## 16. STRATEGIJA NADZORA ŽELJEZNIČKOG SUSTAVA

Agencija je tijekom proteklog razdoblja, a nastavno na implementaciju 4. željezničkog paketa nakon 16. lipnja 2020. nastavila rad na unapređivanju vlastite Strategije nadzora željezničkog sustava (u nastavku: Strategija) sukladno novoj EU regulativi i preporukama koje je dala ERA u svom nadzoru (auditu) kojeg je provela krajem 2020. godine (prema poglavlju 12.2 ovog izvješća).

Regulatorni okvir prema kojem se razvija ova strategija nalazi se u Uredbi (EU) 2018/761<sup>11</sup> i to posebno u njezinom Prilogu I. (Postupak nadzora iz članka 3. - 2. Uspostava Strategije i plana/planova nadzora).

### 16.1 Nadzor koji se temelji na procjeni rizika

Strategija se temelji na smjernicama koje su uređene u ERA-inom Vodiču za nadzor<sup>12</sup>, koji je prvenstveno namjenjen nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (NSA) u cilju ujednačenog pristupa kod **nadgledanja učinkovitosti sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a)** nakon izdavanja potvrde ili uvjerenja o sigurnosti i provjere kontinuiranog ispunjavanja zahtjeva utvrđenih u odgovarajućoj potvrdi/uvjerenju-rješenju kojeg izdaje Agencija.

Nadzorom je obuhvaćeno djelovanje Agencije kojim se osigurava da organizacija (željeznički prijevoznik/upravitelj infrastrukture ili subjekt nadležan za održavanje (ECM)) kojoj je dodjeljena jedinstvene potvrda o sigurnosti/uvjerenje o sigurnosti ili potvrda za ECM **održava svoj sustav upravljanja sigurnošću tako da učinkovito upravlja rizicima**. Za provedbu nadzora Agencija je obvezna **osigurati odgovarajuće kompetencije** – pobrinuti se da ima na raspolaganju stručne ljude koji se odabiru i čija se stručnost održava primjenom sustava upravljanja kompetencijama (kako je uređeno člankom 6. Uredbe (EU) 2018/761 – Kompetencije osoblja uključenog u nadzor).

U skladu s člankom 17. Direktive 2016/798<sup>13</sup> koja je od 16. lipnja 2020. prenesena u novi Zakon ("Narodne novine", br. 63/2020; Članak 9. – *Nadzor nad sustavom za upravljanje sigurnošću*) Agencija kontinuirano nadzire poštivanje pravne obveze željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture u pogledu primjene sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a). Pri izvršavanju te funkcije Agencija mora osigurati da aktivnosti nadzora uključuju:

- nadgledanje je li djelomična ili potpuna **primjena sustava upravljanja sigurnošću** kod željezničkih prijevoznika ili upravitelja infrastrukture učinkovita te ispunjavaju li ti subjekti sve obveze koje su preuzeli pri podnošenju zahtjeva za jedinstvenu potvrdu o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u pogledu održavanja SMS-a koji se upotrebljava za upravljanje rizicima;
- nadgledanje **primjenjuju li željeznički prijevoznici ili upravitelji infrastrukture ispravno relevantne zajedničke sigurnosne metode**<sup>14</sup> (CMS-ove) putem svojih sustava

<sup>11</sup> Delegirana Uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanje van snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012

<sup>12</sup> Vodič za nadzor V.1.0 od 29. lipnja 2018.; 1.1 Svrha vodiča – Nacionalna tijela nadležna za sigurnost (NSA) u Europi razlikuju se po veličini i složenosti. U ovom vodiču prikazano je kako NSA-ovi mogu nadzirati upravitelje infrastrukture i željezničke prijevoznike, ali prema potrebi i subjekte nadležne za održavanje, na dosljedan način u skladu s njihovom veličinom. U vodiču se NSA-ovima objašnjava uloga nadzora u europskom željezničkom sustavu te kako je ona povezana s ocjenom sigurnosti.

<sup>13</sup> Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o sigurnosti željeznica (preinaka)

<sup>14</sup> Podnositelji zahtjeva za jedinstvenu potvrdu o sigurnosti obvezni su primjenjivati zajedničke sigurnosne metode unutar svog SMS-a kao što su Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanje izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 te Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje i o tome voditi potrebnu dokumentaciju.

**upravljanja sigurnošću**, uključujući slučajeve kada je željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture ujedno i subjekt nadležan za održavanje (ECM) vlastitih vozila koji nije ovlašten sukladno s Uredbom o ECM-ovima;

- nadgledanje jesu li, u njihovom području, **sastavni dijelovi interoperabilnosti usklađeni s osnovnim zahtjevima** članka 8. Direktive (EU) 2016/797<sup>15</sup> putem SMS-a željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture, te
- nadgledanje jesu li i u kojoj mjeri **uspostavljeni zajednički sigurnosni ciljevi** kako bi se lakše upravljalo sa rizicima i osiguralo sigurno upravljanje aktivnostima unutar SMS-a.

Na temelju rezultata nadzora Agencija može, a temeljem nadležnosti propisanih Zakonom i izravno primjenjivim propisima Europske unije, donositi obvezujuće mjere za održavanje i poboljšavanje sigurnosti i ostvarenje interoperabilnosti željezničkog sustava. U tom sklopu Agencija može prepoznati prilike za unapređenje nacionalnog pravnog okvira radi bolje učinkovitosti i dostizanje sigurnosnih ciljeva, te obavijestiti dionike u željezničkom sustavu o promjenama regulatornog okvira u području sigurnosti i o svim novim rizicima i/ili povećanju rizika na nacionalnoj razini.

**Nadzor** koji provodi Agencija usmjerava se **na ključna područja važnosti i prioritete** koji su određeni **na temelju procjene rizika**. U tom sklopu Agencija mora biti sposobna:

- **utvrditi opće rizike** u nacionalnom željezničkom sustavu te prepoznati koji su od njih najvažniji tj. rangirati ih prema prioritetu;
- **razumijeti sposobnost upravljanja rizicima** željezničkog prijevoznika/upravitelja infrastrukture tj. utvrditi sve relevantne podatke i dokaze unutar SMS-a željezničkog prijevoznika/upravitelja infrastrukture o učinkovitosti upravljanja rizicima s kojima se oni suočavaju;
- **osigurati osoblje sposobno za prosudbe SMS-a i ocjenu rizika** iz prethodnih točaka, a temeljem okvira uspostavljenog sustava upravljanja kompetencijama;
- **utvrditi informacije iz različitih izvora** potrebne za donošenje odluka i prosudbe tijekom nadzora na temelju procjene rizika;
- **donositi kvalitetna obrazloženja za svoje odluke** o tome što se nadzire, a što ne;
- **uzimati u obzir i druge povode za nadzor** (osim onih na temelju procjene rizika, a koji se npr. temelje na političkim odlukama ili prijavama građana...);
- **utvrditi prioritete nadzora kod upravitelja infrastrukture/željezničkih prijevoznika**, tj. koji od njih traže pojačan nadzor neposredno nakon izdavanja uvjernih o sigurnosti/ jedinstvene potvrde o sigurnosti.

Bez jasne slike postojećih rizika nemoguće je donositi **proporcionalne i ciljne odluke** o tome **što nadzirati i kako to najbolje činiti**. Pored toga, razumijevanje rizika omogućuje Agenciji da što učinkovitije razmjenjuje informacije sa susjednim NSA-ima po pitanju željezničke sigurnosti te da se u tom sklopu razmotre poboljšanja koja se mogu postići uz raspoloživa financijska sredstva. Razumijevanje općeg sigurnosnog cilja početna je točka za sve pojedinačne nadzore kao i razradu mjesečnih planova inspekcije.

Agencija kod procjene općih rizika vodi računa da se ovi rizici previše ne razlikuju od onih rizika koje je utvrdio nacionalni upravitelj infrastrukture (HŽ – Infrastruktura d.o.o.) te ukoliko se utvrdi da u tom pogledu postoje znatna odstupanja, preispita svoju Strategiju i provede ponovnu procjenu rizika (minimalno tijekom godišnjeg preispitivanja Strategije). Očekuje se da upravitelj

<sup>15</sup> Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji

infrastrukture i Agencija imaju slično shvaćanje razine ukupnog rizika na razini nacionalnog željezničkog sustava.

Za ocjenu sposobnosti različitih subjekata/organizacija u željezničkom sustavu (prijevoznika/upravitelja infrastrukture/ECM-a) za upravljanje rizicima važno je da Agencija može putem nadzora utvrditi koliko su učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću u nadziranim organizacijama. U tom cilju **Agencija treba kroz svoj sustav upravljanja kompetencijama osigurati zapošljavanje obučanih i sposobnih inspektora** (osoblja koje provodi nadzor/audite SMS-a) sukladno zahtjevima<sup>16</sup> kako je utvrđeno člankom 6. Uredbe (EU) 2018/761.

Agencija se u ocjeni rizika koristi raznim informacijama iz unutarnjih izvora (kao što su: rješenja iz nadležnosti Agencije – jedinstvene potvrde o sigurnosti, uvjerenja o sigurnosti, potvrde za ECM, ocjene o dokumentaciji i problemi koji se rješavaju tijekom izdavanja jedinstvenih potvrda o sigurnosti/uvjerenja o sigurnosti, odobrenja za stavljanje vozila u uporabu/tržište i sl; izvješća s inspekcijskih nadzora/pregleda kod željezničkih prijevoznika/upravitelja infrastrukture; izvješća s audita/nadzora SMS-a upravitelja infrastrukture/prijevoznika, i sl.) i vanjskih izvora (izvješća istražnih tijela – AIN, godišnja izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture/željezničkih prijevoznika, dnevna izvješća HŽ-Glavnog dispečera, akcijski planovi upravitelja infrastrukture/prijevoznika; razna izvješća NSA-a i ERA-e u sklopu suradnje oko izdavanja sigurnosnih rješenja i nadzora SMS-a i sl.). Agencija koristi i razne druge informacije vezane za sigurnost željezničkog sustava dobivene od nadležnog Ministarstva, HAKOM-a, industrije, sindikata, pritužbe građana i sl.

Posebno je važno da je nadzor koji se temelji na procjeni rizika povezan s rezultatima procjene dokumentacije koju je dostavio podnositelj zahtjeva tijekom postupka donošenja rješenja – jedinstvene potvrde o sigurnosti/uvjerenja o sigurnosti. Nadzorom treba utvrditi funkcionira li sustav koji je podnositelj prikazao kroz dokumentaciju u praksi. Za postojeće željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture s dugim iskustvom u toj djelatnosti nadzor se može rasporediti tijekom perioda valjanosti potvrde. Za nove prijevoznike – nove sudionike u željezničkom sustavu, potrebno je pojačati nadzor na početku perioda valjanosti potvrde i to najmanje jednom godišnje.

Kako Agencija raspolaže sredstvima za svoj rad osiguranim iz Državnog proračuna, procjene rizika omogućavaju da Agencija tako ograničena sredstva i ograničene kadrovske resurse usmjerava na ciljana i kvalitetno obrazložena područja nadzora čime se postižu odgovarajući rezultati u osiguranju ciljeva sigurnosti.

## ***16.2 Planiranje inspekcijskog nadzora***

Agencija planira inspekcijske nadzore (u nastavku: Plan inspekcije) sukladno načelima i prioritetima rizika iz Strategije nadzora. Plan inspekcije donosi se minimalno jednom mjesečno, a po potrebi i češće. Željeznički inspektori (glavni inženjeri i inženjeri specijaliste Agencije) sudjeluju u koordiniranom nadzoru SMS-a sukladno akcijskim planovima koje donosi ravnatelj Agencije prema godišnjem Progamu rada i razvoja Agencije.

---

<sup>16</sup> U članku 6. Uredbe (EU) 2018/761 se traži: „1. Nacionalna tijela nadležna za sigurnost osiguravaju da osoblje uključeno u nadzor posjeduje sljedeće kompetencije: (a) poznavanje mjerodavnog regulatornog okvira koji se primjenjuje na nadzor; (b) poznavanje funkcioniranja željezničkog sustava; (c) prikladnu razinu kritičkog analitičkog razmišljanja; (d) iskustvo u nadzoru sustava upravljanja sigurnošću ili sličnog sustava u željezničkom sektoru, ili sustava upravljanja sigurnošću u sektoru s jednakim operativnim i tehničkim izazovima; (e) vještinu vođenja razgovora i iskustva u tom području; (f) sposobnost rješavanja problema, komunikacije i timskog rada.

### 16.3 Koordinacija sa susjednim NSA-ima i ERA-om u pogledu nadzora

Nakon 16. lipnja 2020., tj. nakon uvođenja 4. željezničkog paketa i donošenja novog Zakona, Agencija je započela sa sustavnim aktivnostima koordinacije sa susjednim nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (NSA-Slovenija i NSA-Mađarska) kako je to propisano člankom 8. CMS-a (Uredba (EU) Komisije 2018/761) za slučaj prekograničnih aktivnosti. Ove obveze vezane uz koordinirani nadzor među NSA-ima propisane su i člankom 12. Zakona ("Narodne novine", br. 63/2020).

U smislu spomenutog članka Zakona nacionalna tijela nadležna za sigurnost u državama članicama Europske unije u kojima djeluje željeznički prijevoznik, pa tako i Agencija, surađuju u koordiniranim aktivnostima nadzora kako bi se osigurala razmjena svih bitnih informacija o određenom željezničkom prijevozniku, posebno o prepoznatim rizicima i njegovoj djelatnosti s obzirom na sigurnost.



Pored NSA-a Agencija razmjenjuje informacije i s ERA-om ako otkrije da željeznički prijevoznik ne poduzima potrebne mjere za upravljanje rizicima. Agencija je dužna koristiti informacije koje je ERA prikupila tijekom ocjene dokumentacije iz članka 27. stavka 3. točke a) Zakona ("Narodne novine", br. 63/2020) za potrebe nadziranja željezničkog prijevoznika nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti/odobrenja za puštanje vozila u uporabu/na tržište. U tom sklopu Agencija vodi brigu da su aktivnosti nadzora u dovoljnoj mjeri pokrivena te da se izbjegavaju dvostruke inspekcije i provjere.

Agencija osigurava da su razvijeni zajednički planovi nadzora i **protokoli o suradnji sa susjednim NSA-ima** uzimajući u obzir vrstu i opseg djelatnosti prijevoza u svakoj od uključenih država članica Europske unije, sve u cilju da se inspeksijski nadzor provodi periodički i koordinirano.

## **16.4 Ocjena najznačajnijih rizika i prioriteta nadzora željezničkog sustava**

Uzimajući u obzir Strategiju nadzora i načela analize rizika temeljem svih raspoloživi podataka dobivenih unutar željezničkog sustava, Agencija daje ocjenu najznačajnijih rizika prema područjima koja na taj način postaju prioriteta nadzora za naredno razdoblje i od kojih se očekuju odgovarajuća poboljšanja u cilju dostizanja sigurnosnih ciljeva.

Pored glavnih rizika željezničkog sustava, koji su ocjenjeni kao značajni za određivanje prioriteta nadzora, u ovom dijelu Izvješća navedena su i bitna ograničenja u radu Agencije (kadrovski resursi, primjena 4. željezničkog paketa i ostvarivanje zadovoljavajući kompetencija osoblja) koja mogu postati rizici za rad same Agencije, ostvarivanje njezinih sigurnosnih i programskih ciljeva, a samim time ograničiti njezinu sposobnost u nadzoru željezničkog sustava.

### **Nadzor sustava upravljanja sigurnošću**

Nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti (za željezničke prijevoznike) ili uvjerenja o sigurnosti (za upravitelje infrastrukture) Agencija primjenjuje nadzor sukladno svojoj Strategiji i Uredbi (EU) 2018/761.

U pogledu nadzora željezničkih prijevoznika potrebno je voditi računa da se novi prijevoznici pregledavaju češće (minimalno jednom godišnje, a po potrebi i češće), dok za prijevoznike koji su prisutni na željezničkoj mreži Republike Hrvatske već duži period (minimalno 5 godina) ovaj nadzor može biti i rjeđi.

Prema dosadašnjim analizama prethodnih nadzora utvrđuje se da i dalje postoji velik prostor za poboljšavanje SMS-a u sektoru (kod IM/RU) u pogledu sposobnosti upravljanja rizicima te se u sklopu toga još uvijek nedovoljno upotrebljavaju zajedničke sigurnosne metode propisane uredbama (EU) 402/2013 i (EU) 1078/2012, pa se ova područja trebaju posebno kontrolirati u narednom razdoblju.

### **Stara vozila**

U sklopu nadzora i inspekcija potrebno je posebnu pozornost usmjeriti na vozila koja su starija preko 30 godina i pri kraju su životnog vijeka. Elementi programa strategije zahtijevaju posebnu pažnju i adekvatan nadzor rizika (detaljnije procjene rizika od strane IM/RU). Održavanje starih vozila traži i potrebna poboljšanja i odgovarajuće modernizacije – rekonstrukcije koje moraju biti kvalitetno planirane, o čemu Agencija mora imati pravovremena saznanja kako bi se na vrijeme utvrdili i proveli svi potrebni postupci odobrenja za puštanje u uporabu/na tržište takvih vozila.

U sklopu ovog elementa posebno je potrebno voditi računa o postupcima održavanja vozila koje provodi ECM, a posebno kroz sustavne nadzore od strane Agencije kao i dosljedne primjene regulative kod certificiranja novih i održavanja postojećih ECM-a.

### **Infrastruktura**

Još uvijek značajan dio infrastrukture zahtijeva hitnu pozornost u pogledu tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme. Elementi programa Strategije i dalje zahtijevaju posebnu pozornost **glede tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme, pogotovo za relativno velik broj nezaštićenih pružnih prijelaza u razini.**



Posebna pozornost kod ovog elementa strategije treba biti na **procjenama rizika postojećih ŽCP-a** te dosljednoj primjeni sigurnosnih zahtjeva za njihovo puštanje u uporabu sukladno Zakonu i pratećoj sigurnosnoj regulativi. Upravitelj infrastrukture mora kroz svoj SMS utvrditi sve sigurnosne aspekte prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava i njegovih sastavnih dijelova, a posebno utvrditi jasnu strategiju održavanja postojećih i uvođenja novih ŽCP-ova.

U sklopu ovog prioriteta Agencija će biti fokusiran na neovisne sigurnosne analize sklopova i dijelova koji se ugrađuju u ŽCP-e, a posebno vezano za **sigurnosne integracije** kod ŽCP-a koji su rekonstruirani na temeljima starih sklopova/dijelova uz integraciju novih sastavnih dijelova/sklopova.

Pored gore spomentog, a na temelju Izvješća o sigurnosti za 2020. dobivenog od upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., potrebno je da se kod spomenutog upravitelja infrastrukture nadzorom SMS-a (i prema potrebi inspekcijskim nadzorima) provjeravaju kritične točke unutar infrastrukture gdje je došlo do odstupanja od postavljenih sigurnosnih ciljeva kao što su: nadzor održavanja industrijskih kolosjeka, puknuća tračnica, defomacije kolosjeka te postavljani predmeti uz prugu (sukladno akcijskim planovima upravitelja infrastrukture).

## **Strojovođe**

Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu pažnju pri usklađivanju procesa izdavanja dozvola strojovođama i osiguravanja dodatnog osoblja u Agenciji u slučaju potrebe (Agencija je zaključno s 2020. izdala ukupno 1725 dozvola za stojovođe u Republici Hrvatskoj i time ostvarila planske ciljeve za izdavanja ovih odobrenja). Operativni sektor mora razviti strategiju za praćenje kompetencija strojovođa i usklađivanje s procesom izdavanja dozvola unutar Agencije. Agencija mora biti uključena sa svojim predstavnicima u sustav ispitivanja strojovođa u školama i dosljedno pratiti ovaj sustav kako bi se ostvarile potrebne kompetencije.

## **Subjekt nadležan za održavanje (ECM)**

Prosječna starost lokomotiva i teretnih vagona je preko 30 godina, što ne bi trebalo predstavljati sigurnosni problem dokle god su održavani na način da su svi povezani rizici pod kontrolom i nadzorom. Elementi programa Strategije zahtijevaju posebnu pažnju oko nadzora radionica da osiguraju razinu održavanja u skladu sa sustavom upravljanja kvalitetom (principi upravljanja prema 4P) te uvođenje sigurnosnih metoda prema Uredbi (EU) 402/2013.

U narednom periodu se očekuje daljnje unapređenje procesa nadzora od strane Agencije kroz stalno osposobljavanje auditora za pregled procesa prije dobivanja potvrda za ECM te nakon dobivanja u sklopu održavanja sustava (održavanje certifikata). Agencija će voditi računa o potrebama osposobljavanja svojih auditora (tečajevi za lead auditore HRN EN ISO 9001:2015) te unapređenju procesa (propisivanje i standardizacija postupaka).

## **Zajednički sigurnosni pokazatelji (CSI)**

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna svake godine u sklopu Godišnjeg izvješća dostaviti Vladi, između ostalog, i podatke o zajedničkim sigurnosnim pokazateljima temeljem izvješća o sigurnosti upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika.

Elementi programa Strategije sigurnosti zahtijevaju posebnu pažnju glede svakog od iskazanih pokazatelja u pogledu određivanja korektivnog djelovanja i unapređivanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture (IM) i željezničkih prijevoznika (RU). U sklopu toga posebno je potrebno u sklopu nadzora SMS-a djelovati na razvoj i unapređenje nacionalnih pokazatelja. Sigurnosni pokazatelji važan su element sigurnosnih mjerenja i iskazivanja stanja sigurnosti te ostvarenja sigurnosnih ciljeva unutar SMS-a

Agencija se treba posebno oslanjati na predkazivače nesreća kod donošenja odluka utemeljenih na procjenama rizika, a naročito vezano za nadzor ECM-a.



## Ljudski potencijali

Sukladno sustavu upravljanja kompetencijama koje Agencija razvija i kontinuirano unapređuje, posebna pozornost se posvećuje osiguranju kompetencija za nadzor SMS-a na temelju procjene rizika te općenito dobrom razumijevanju postupaka za upravljanja rizicima na čemu se zasnivaju učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću. U tom sklopu Agencija vodi brigu da se odgovarajuće osoblje Agencije osposobljava i kontinuirano trenira za tehnike upravljanja rizicima i nadzor sukladan tehnikama audita (ISO 9001/ISO 19000).

Agencija će u narednom periodu i dalje iskazivati potrebe za privlačenje i zapošljavanje potrebnih kadrovskih resursa te njihovo odgovarajuće osposobljavanje (posebo za *lead auditore* za potrebe nadzora i održavanja SMS-a kod IM-a i RU-a te za upravljanje rizicima). Posebno se u ovom trenutku osjeća nedostatak inženjerskog kadra za područje nadzora SMS-a te unutar Uprave za željezničke prijevoznike/Uprave za željeznička vozila.



Zaključno, razvoj željezničkog sustava, uvođenje 4. željezničkog paketa i sve veća suradnja s ERA-om traži od Agencije ispunjavanje daleko većeg broja zadataka nego do sada te su stoga nova zapošljavanja, odnosno popunjavanja radnih mjesta nedostajućim kadrovima, vrlo važan strateški zadatak ove sigurnosne strategije (posebno vezano za tehničko-stručni kadar u ustrojstvenim jedinicama Agencije nadležnim za inspekcijski nadzor, željezničke prijevoznike i željeznička vozila).

#### **Uvođenje 4. željezničkog paketa i promjene u EU zakonodavstvu**

Tijekom 2016. godine donesene su dvije bitno izmijenjene direktive (EU) – Direktiva o sigurnosti željeznica 2016/798 i Direktiva o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji 2016/797 te Uredba (EU) 2016/796 o Agenciji Europske unije za željeznice, koje su sve vezane na skore promjene u sklopu uspostave jedinstvenog sustava EU željeznica kroz novi 4. željeznički paket i njezin "tehnički stup".

Navedene izmjene u EU zakonodavstvu donijele su (15. lipnja 2020.) velike promjene u nacionalnom zakonodavstvu. U tom smislu postoji čitav niz izmjena unutar novog Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", broj 63/2020), čime su se ostvarile pretpostavke za provedbu 4RWP.

Pred Agencijom se također nameće čitav niz izazova u sklopu provedbe 4. željezničkog paketa kako sa strane ispunjenja kadrovskih zahtjeva (i uspostava odgovarajućih kompetencija i zapošljavanja), uspostave odgovarajućeg sustava upravljanja kompetencijama te ostvarivanja obveza sukladno Ugovoru u suradnji s ERA-om (*Cooperation agreement*).

## 17. ZAKLJUČAK

Agencija je u izvještajnom razdoblju ostvarila sve svoje zadaće koje su pred nju postavljene sukladno ovlastima propisanim Zakonom. Sredstva za rad Agencije osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2020. godinu korištena su planski, namjenski i bila su dovoljna za njezin nesmetani rad.



Vezano za ograničenja u radu Agencije potrebno je i dalje istaknuti da je nedovoljan broj zaposlenika u Agenciji (za neke djelatnosti Agencija uopće nema potreban stručni kadar) u pojedinim slučajevima uzrokovao probleme kod izdavanja rješenja (odobrenja) za puštanje u uporabu i/ili nadzor strukturnih podsustava, izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike te vezano za nadzor SMS-a. Ipak, zahvaljujući multidisciplinarnom pristupu i preraspodjelom posla zaposlenici Agencije zajedno s ravnateljem uspjeli su riješiti navedene probleme i izdati odgovarajuća rješenja. I dalje je prisutan rizik da bi se nedostatak kadrova mogao odraziti na ispunjenje ciljeva u sklopu provedbe novih i povećanih zadataka koji se nameću pred Agenciju u sklopu 4. željezničkog paketa i ispunjenje zadataka koje je Agencija preuzela Ugovorom o suradnji (Cooperation Agreement) sklopljenim s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA-om) vezano za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti i odobrenja za puštanje vozila u uporabu/tržište kroz jedinstvenu kontaktnu točku (OSS).

Ciljevi utvrđeni Strateškim planom Ministarstva za razdoblje 2020. – 2022. godine i Godišnjim programom rada i razvoja Agencije za 2020. godinu **su realizirani na zadovoljavajući način s obzirom na novonastale okolnosti uvjetovane COVID-19 krizom i potresima koji su se dogodili tijekom 2020. godina.** Uprkos takvim okolnostima, Agencija je uspostavila odgovarajuću organizaciju rada i tijekom 2020. godine ispunila ciljeve u pogledu izdanih rješenja iz njezine nadležnosti, dok je broj obavljenih inspekcijskih nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću (audita) obavljen u manjem broju od planiranog zbog ograničenja izlazaka auditora/inspektora na teren usljed spomenute pandemije COVID-19 i potresa. Ipak, dio inspekcija

i audita proveden je elektroničkim putem tako da je sigurnost željezničkog sustava zadržana na potrebnoj razini, čak što više, veći dio sigurnosnih pokazatelja se poboljšao u odnosu na prethodno razdoblje i petogodišnji prosjek što se može vidjeti u poglavlju 10. (Stanje sigurnosti željezničkog prometa u Republici Hrvatskoj) i u daljnjem tekstu iz Zaključka ovog Izvješća.

Pored poslova koje su ostvarili zaposlenici Agencije u 2020. godini na rješavanju upravnih predmeta, provođenju inspekcijskih pregleda, nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću, izdavanja dozvola za strojovođe, puštanja vozila u uporabu i upisa u registar vozila, Agencija je imala i značajno povećani obim suradnje s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost u pogledu priprema i prilagodbe željezničkog sustava za provedbu 4. željezničkog paketa (koji je stupio na snagu 16. lipnja 2020. godine nakon stupanja na snagu novog Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava).

Kao što je već naglašeno u ovom izvješću i dalje su **najveći sigurnosni rizici na željeznicama u Republici Hrvatskoj prisutni na željezničko-cestovnim prijelazima** na kojima se u 2020. dogodilo 4 ozbiljne nesreće (od 10 ukupno) i 26 nesreća (od 59 ukupno), na kojima je smrtno stradalo 4 osobe (40% od ukupnog broja usmrćenih - 10) te nesreće koje uzrokuju željeznička vozila u pokretu, u sklopu kojih se u 2020. dogodilo 5 ozbiljnih nesreća (od 10 ukupno) i 8 nesreća (od 59 ukupno), gdje je smrtno stradalo 5 osoba (50% od ukupnog broja usmrćenih).

Temeljem stalnih analiza rizika prema zajedničkim sigurnosnim metodama (sukladno Uredbi (EU) 402/2013) te unapređenjima sustava upravljanja sigurnošću, koji su pod stalnim nadzorom zahvaljujući internim kontrolama, sustavnim ocjenama rizika te inspekcijskim nadzorima i auditima Agencije, upravitelj infrastrukture, zajedno sa željezničkim prijevoznicima, subjektima nadležnim za održavanje (ECM) te ostalim dionicima unutar željezničkog sustava, neprestano razrađuju i poboljšavaju mjere za ublažavanje svih prepoznatih rizika, a posebno gore navedenih, najvećih sigurnosnih rizika. **Treba reći da je na osnovi takvog pristupa u 2020. godini došlo do poboljšanja čitavog niza sigurnosnih pokazatelja (kako je već opisano u poglavlju 10. ovog izvješća)**, što ujedno, sve ukazuje na neprestano povećanje sigurnosne kulture te učinkovitiju primjenu sigurnosne regulative u odnosu na protekle godine, a naročito od trenutka pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Iako su vidljivi pomaci oko razumijevanja i primjene zajednički sigurnosnih metoda (sukladno Uredbama (EU) br. 402/2013 i 1078/2012), Agencija smatra da u tom pogledu postoji veliki prostor za poboljšanja, te će stoga ovo područje i dalje predstavljati područje prioriteta nadzora SMS-a, kako je i navedeno u poglavlju 16. (Strategija nadzora željezničkog sustava).

Agencija će u narednom razdoblju nastaviti pratiti, promicati i provoditi razvoj regulatornog okvira sigurnosti, poticati razvoj i unapređenja sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te promovirati kulturu sigurnosti željezničkog sustava. Posebno ističemo da će naredni period biti i dalje izazovan za Agenciju i za željeznički sustav Republike Hrvatske u cijelini u pogledu daljnje prilagodbe i provođenja 4. željezničkog paketa u kontekstu uvođenja jedinstvenog sustava EU željeznica kroz nove zadatke koje je dobila ERA i sva nacionalna tijela ovlaštena za sigurnost u zemljama članicama, a naročito u pogledu jedinstvenog sustava izdavanja potvrda za željezničke prijevoznike i davanje odobrenja za vozila unutar EU.

Za kraj je potrebo reći da se pored svih kvalitetnih preventivnih mjera i aktivnosti koje se provode na unapređivanju sigurnosti željezničkog prometa od strane Agencije i od strane upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, subjekata nadležnih za održavanje (ECM) i ostalih dionika u željezničkom sustavu, problem sigurnosti, na žalost i dalje, jednim dijelom, rješava na način da se smanjuju i ograničavaju brzine te smanjuje propusna moć pruga, a što je sve posljedica još uvijek nedovoljno razvijene željezničke infrastrukture kao i potrebe njezinog održavanja.